

РІК LX, Ч. 9

ВЕРЕСЕНЬ — 2003 — SEPTEMBER

№ 9, VOL. LX

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.





НАШЕ ЖИТТЯ

PIK LX

ВЕРЕСЕНЬ

Ч. 9

Виходить раз у місяць
видає

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація

Засновник Українського Музею в Нью-Йорку

Головний редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англомовної частини — **Тамара Стадниченко**
Мовний редактор — **Лев Чабан**

Редакційна колегія:

Ірина Куровицька (з уряду) — голова Союзу Українок Америки
Марта Богачевська-Хом'як

Любов Волинець**Анна-Гая Горбач****Ася Гумецька****Оксана Думанська**

Катерина Немира (з уряду) — пресова реф. Головної Управи СУА
Марта Тарнавська

Адреса редакції: 203 Second Avenue, New York, NY 10003
Тел./Факс: (212) 982-2889

Річна передплата в США

Для членів СУА \$ 25.00

Для інших передплатників \$ 30.00

Поодинокі число \$ 3.00

В країнах поза межами США US \$ 40.00

Адміністратор: **М. Оріся Яцусь**

P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024 Тел./Факс: (732) 441-9377

OUR LIFE

VOL. LX

SEPTEMBER

№ 9

Published by

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

Non-profit organization

Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

Editor-in-Chief — **Irena Chaban**English Editor — **Tamara Stadnychenko**Ukrainian Language consultant — **Lev Chaban**

Contributing Editors:

Iryna Kurowyckyj — UNWLA Inc. President**Martha Bohachevsky Chomiak****Lubow Wolynets****Anna-Halia Horbach****Assya Humetsky****Oksana Dumansky****Kateryna Nemyra** — Press**Martha Tarnawsky**

Editorial Office: 203 Second Avenue, New York, NY 10003
Tel./Fax: (212) 982-2889

Annual subscription in the USA for UNWLA members \$ 25.00

Annual subscription in the USA for other subscribers \$ 30.00

Annual subscription in countries other

than USA \$ 40.00 US currency

Single copy \$ 3.00

Business administrator: **M. O. Jacus**

Tel./Fax: (732) 441-9377

ЗМІСТ

Привітання Постійного представника України при ООН посла Валерія Кучинського	1
Привітання Генерального консульства України Нью-Йорку ..	1
Ганна Горинь . Славна дочка історика України	2
Наталія Кашкадамова . Галина Грабець – музикант і патріот	5
Ася Гумецька . У Києві	8
Роман Савицький . “Ломикамінь” Уляни Любович	9
Our Life	
Iryna Kurowyckyj . From the Desk of the President	11
Helene Turkewicz Sanko . Salt Wagoneers in <i>On the Wings of a Song</i> by Mykhailo Kotsiubynskyi	14
Xenia Panczak Zacharczuk . The Child in the Kaleidoscope	17
Ірина Куровицька . Вісті Головної Управи СУА	19
Діяльність округ і відділів	23
Відійшли у вічність	30
Добродійство	32
Нашим дітям	34

На обкладинці: **Катерина Грушевська**.

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою, не подається копій, що були поміщені чи переслані до інших видань.

Незамовлених матеріалів редакція не повертає, а також не веде листування з приводу невикористаних матеріалів.

Редакція застерігає за собою право скорочувати матеріали і виправляти мову. Статті, підписані прізвищем чи псевдонімом автора, не завжди відповідають поглядам редакції.

Передруки і переклади матеріалів з “Нашого Життя” дозволені за поданням джерела.

На адресі, поміщеній на журналі, є зазначено, доки заплачена передплата.

Усі редакційні матеріали просимо пересилати на адресу редакції, з поміткою “редакторові”.

Кошти вироблення кліше покривають дописувачі.

Дописи просимо писати виразно, через два інтервали, зокрема чітко імена і прізвища поданих осіб.

Редакція приймає за домовленням, тел.: (212) 982-2889.

“OUR LIFE” (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National Women's League of America, Inc., 203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003 ISSN 0740-0225

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. (USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to

“OUR LIFE”, 203 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2003 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

З друкарні Computoprint Corp. Clifton, NJ

Tel.: (973) 574-8800 Fax: (973) 574-8887 e-mail: computopr@aol.com

ПРИВІТАННЯ
Постійного представника України при ООН
посла Валерія КУЧИНСЬКОГО
до Української громади
з нагоди Дванадцятої річниці незалежності України
(24 серпня 2003 року)

Дорога громадо,

Щиро вітаю усіх вас з Днем Незалежності України.

Свою дванадцятую річницю наша держава зустрічає новим етапом державних, економічних і суспільних реформ, що здійснюються Президентом, Верховною Радою і Урядом задля поступу до процвітання, демократії і європейської перспективи.

Триває робота, спрямована на посилення позицій України на міжнародній арені, в першу чергу – в Організації Об'єднаних Націй, у діяльності та співпраці з Європейським Союзом, Світовою Організацією Торгівлі, НАТО, у нашій взаємодії з багатьма державами світу.

Динамічні процеси у внутрішньому і зовнішньому житті України виводять її на нові світові рубежі, і їх висота, на моє глибоке переконання, залежатиме від того практичного внеску, який кожен небайдужий українець докладає нині до загальної справи.

Тому у переддень найважливішого свята хочу щиро подякувати українській громаді у США за її підтримку, яку ми щодня відчуваємо з вашого боку, за допомогу в зусиллях української дипломатії в Об'єднаних Націях, за розуміння складності і важливості нашого шляху, за відданість нашій спільній меті – побудувати демократичну, процвітаючу Україну.

*Сердечно бажаю вам, вашим родинам щастя, добра, радості, успіхів у всіх ваших починаннях.
Слава Україні!*

Шановна українська громадо!

Від імени Генерального консульства України в Нью-Йорку щиро вітаємо вас з 12-ою річницею Незалежності України.

Роки, що минули від вікопомного дня 24 серпня 1991 р. були сповнені наполегливої праці задля зміцнення політичного, соціально-економічного та культурного потенціалу України. Економічна стратегія розвитку України стає дедалі прагматичною, вільною від політизації ідеологічних схем та стереотипів. Це створює умови для успішної інтеграції України у світовий економічний простір, як країни з конкурентноспроможною економікою, здатною вирішувати найскладніші завдання свого розвитку. Конституційна реформа в Україні спрямована на формування в її політико-економічному просторі відносин, які б втілювали багатовікові демократичні цінності, формування позитивного іміджу на міжнародній арені.

Українське суспільство добре усвідомлює сучасні реалії світового устрою, необхідність спільної протидії глобальним загрозам, міжнародному тероризмові. Ми завжди виступали і виступаємо за дотримання норм міжнародного права, зміцнення ролі ООН у вирішенні питань глобальної безпеки. Свідченням тому участь українських військових в стабілізації ситуації в Іраку.

Символічним є те, що напередодні відзначення урочистої дати в Україні зібралися на Конгрес представники української діаспори з усього світу, які планують не лише обговорити поточні проблеми, але й відзначити цю урочисту дату в столиці України.

Сьогодні у всіх вас є більше, ніж будь-коли, підстав відчувати гордість за свою Батьківщину. У цей урочистий час хотіли би побажати усім щастя і добра, миру і злагоди. Нехай цей великий день вселяє надію на краще майбутнє, додає сил і наснаги у досягненні нашої спільної мрії – демократичної і квітучої України.

Слава Україні!

Генеральне консульство України Нью-Йорку

Ганна ГОРИНЬ

СЛАВНА ДОЧКА ІСТОРИКА УКРАЇНИ

Катерина Грушевська – дочка найбільшого українського історика, талановитого організатора української науки, громадсько-політичного діяча, президента Української Народної Республіки Михайла Грушевського.

Судилося так, що про Катерину Грушевську в Україні донедавна знали лише науковці-гуманітарії та окремі шанувальники національної культури. Довголітній тиск більшовицького тоталітарного режиму, закриті спецфонди наукових бібліотек, і засекречені архіви перекрили всі шляхи до вивчення справжньої історії, визначних постатей, їх внеску в національну культуру. Виглядало, що мовчанням і забуттям назавжди оповите й ім'я Катерини Грушевської. Однак, як показував час, до її з'яви на культурному видноколі зріли потрібні умови. І вони наступили у 1991 р. з відновленням державности в Україні. З початку 90-х рр. стався справжній науковий шум навколо заборонених тем, забутих постатей, а з-поміж них передусім велета національної науки Михайла Грушевського. Українські вчені спішили надолужити вимушено згаяний час, внести свій вклад у світове грушевськознавство, розвинути свою власну сторінку в українській історіографії.

Так у коло зацікавлень учених потрапило ім'я Катерини Грушевської. З'явилася низка дослідників її життєвого шляху і творчої спадщини серед яких назвемо насамперед Ірину Матяш, Ярослава Малика, Василя Гориня. Завдяки публікаціям повернулась до нас Катерина Грушевська – талановитий вчений-фольклорист, етнолог, культуролог, соціолог. Про її визнання ще за життя свідчать звання та посади, які вона обіймала: секретар Українського соціологічного інституту, дійсний член наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові, вчений секретар Культурно-історичної комісії та Комісії історичної пісенности Науково-дослідної кафедри історії України ВУАН,

керівник Кабінету примітивної культури ВУАН, редактор журналу “Первісне громадянство і його пережитки на Україні”.

Високий науковий злет і визнання Катерини Грушевської як ученої були стрімкими, але дуже короткочасними, за ними наступив трагічний, мученицький життєвий період у таборах ГУЛАГУ, позначений нечуваними стражданнями, фізичними і моральними тортурами, розрахованими на знищення уже за те, що була дочкою Михайла Грушевського і представником тих інтелектуальних сил, які своєю діяльністю берегли і розвивали українську національну науку, мріяли поставити її на європейський рівень, увести у світовий культурний контекст.

Народилася Катерина 21 червня 1900 р. у м. Львові в родині Грушевських – Михайла та Марії (з дому – Вояківської). Була одиначкою, тож батьки всю душу вкладали у виховання доньки, яку пестливо називали Кулюня. Дівчинка зростала в родині, де панували пошана, взаєморозуміння і взаємодопомога. Була улюбленицею того елітарного товариства, яке відвідувало помешкання Грушевських на вул. Понінського, 6. Слухала й вбирала в себе ті розмови й проблеми, які хвилювали гостей, а ними були поміж інших І. Франко, В. Гнатюк, Ф. Вовк, І. Труш, одностумці з Великої України, які нерідко навідувалися до них.

У батьківському домі Катруся мала найкращі умови для різностороннього гармонійного розвитку. Мати (як кожна мати) мріяла бачити свою доньку щасливою, а що сама була інтелігентною людиною, начитаною, освіченою жінкою, до того ж дружиною великого вченого, то до виховання своєї Кулюні ставилась досить вимогливо. Тут варто сказати кілька слів про саму Марію Грушевську, дочку священика Сильвестра Вояківського, якій випало розділити долю дружин великих постатей. Педагог за освітою, знавець багатьох

європейських мов, перекладач, Марія, не полишаючи цілком своїх професійних інтересів, присвятила себе сім'ї, ревно берегла атмосферу родинного затишку й комфорту, добровільно пішла в тінь задля чоловіка, була не тільки його однодумцем, але й надійним помічником у науковій праці, спільно ділила з ним щасливі й трагічні дні. Не менше сил і любові віддала вона донці: жертовність матері особливо проявилась у найскладніші дні трагічної долі Катерини у 1938-1943 роках.

Але ще не наступив той час, ще перед Катрусєю відкритий увесь світ. Щоправда, через, стан здоров'я (легеневі хвороби), який став на заваді навчанню доньки у школі, її освітою, як, зрештою, було прийнято в колах тодішньої інтелігенції, зайнялася мати. Завдяки їй Катруся дістала основи початкової освіти, оволоділа польською, німецькою, англійською, французькою, російською мовами, захопилася історією та літературою, малярством.

За успіхами дочки ревно слідував батько, виношуючи надію прилучити її у майбутньому до наукової праці. Приклад щоденної титанічної наукової та громадської праці батька дуже скоро визначив мету життя обдарованої Катерини. Уже в юнацькі роки, допомагаючи батькові, Катерина прилучалась до пошукової роботи, а згодом, супроводжуючи його під час важких заслань та "почесного вигнання" в Москву (1915-1917, 1931-1934 рр.), а також під час еміграції родини в Європу (1919-1924 рр.), донька не тільки розділяла долю батьків, але й гартувала свій характер, формувала світогляд. Скоро відчула потребу шукати власний шлях у науці, що з часом перейшло в сенс її життя. У 1917-1919 рр. Катерина студіює на правничому відділенні Київського народного українського університету, у 1919-1920 рр. навчається у Женевському університеті, поглиблюючи свої знання державного права та соціології.

Завдячуючи батькові вона мала можливість працювати у наукових інститутах та бібліотеках Праги, Женеви, Відня, згодом були Париж, Берлін, Баден. За кордоном прослухала курси та семінари з історії світової культури, міфології, народознавства, пізнала рівень та напрямки європейської науки, випро-

бовувала свої сили в організаційній та видавничій справі, у читанні доповідей. У 24 роки Катерина написала дві ґрунтовні, надзвичайно цінні праці, які отримали дуже високу оцінку вчених і визнання, що в українську народознавчу науку прийшла талановита, зріла дослідниця. І все ж головним консультантом і науковим опікуном залишався для неї батько. Він почувався гордим за доньку, бачив, що її старт дуже успішний, позначений, як він казав "самостійністю наукового досліджу".

Багатогранна діяльність Катерини Грушевської з усією повнотою розгорнулася у роки її праці в установах історико-філологічного відділення Всеукраїнської Академії наук. Вона дбала насамперед про розвиток української науки: поширення найновіших методик дослідження, виховання висококваліфікованих наукових кадрів. Науковий доробок вченої, написаний фактично за 10 років, складають чотири книги, двадцять три ґрунтовні статті, двадцять сім рецензій, два переклади, сім програм-запитальників. Глибина й фундаментальність праць дозволили зачислити її "зіркою першої величини". Сучасні фолклористи вважають, що найвизначніше місце зайняли її дослідження українських народних дум і підготовка видання їх повного корпусу. Праця К. Грушевської у цій ділянці визнана досі неперевершеною в думознавстві та в практиці видання українських дум. Не менш вагомим вважають внесок вченої в етнологічну науку. Збірник "З примітивної культури: Розвідки та доповіді" критики назвуть "найспеціальнішою етнологічною працею".

Для всіх досліджень вченої характерними є науковість і документалізм. В цьому вона була вірною послідовницею свого батька, керувалась його настановами не задовольнятися досягнутим результатом, завжди мати свій погляд на речі. Тому в наукових дослідженнях постійно шукала нових джерел, нічого не приймала на віру, вела аналіз на широкому порівняльному матеріалі. Про що б не писала Катерина, вона завжди намагалася заявити світові про українську культуру, поскільки, працюючи за кордоном, дійшла висновку, що Європа ще дуже мало знає Україну. Отож багато часу і зусиль віддає К. Грушевська

налагодженню наукових зв'язків між українськими та зарубіжними вченими, інститутами, музеями. З цією метою вона відвідала Австрію, Німеччину, Францію, де вивчала фонди музеїв (Берлін), краєзнавство (Австрія), знайомилася з етнологічною літературою в бібліотеках (Відень). Поза тим займалася перекладами з французької, німецької, англійської, чеської мов. Завдяки їй для українських дослідників стали приступними праці зарубіжних учених світового значення. Одночасно вчена працювала над перекладами з української мови, щоби познайомити зарубіжних дослідників з нашою вітчизняною наукою і культурою. Працю й рівень досліджень Катерини Грушевської було зауважено й відзначено у Відні, Парижі, Берліні, Празі, Лондоні, запрошено до співпраці у ряді наукових інституцій цих центрів.

А ще невтомна сподвижниця займалася викладацькою роботою: читала наукові доповіді для аспірантів і науковців, готувала й рецензувала програми-квестіонари для польових досліджень. У питанні виховання кадрів для збирацької народознавчої діяльності К. Грушевська вважалася найавторитетнішим знавцем, визнаним навіть поза Україною. І сьогодні її розробки в цій ділянці не втратили свого значення.

Різноманітність зацікавлень і великий талант вченої проявилися також у її редакторській діяльності, насамперед у щорічнику "Первісне громадянство та його пережитки на Україні". Під керівництвом К. Грушевської навколо журналу згуртувались відомі вчені, а також перспективна молодь. На його сторінках публікувались праці українських і зарубіжних учених, репрезентувались фахові зарубіжні журнали, передовий науковий досвід тощо. Новий журнал і його редакційний склад, діставали найвищі оцінки найповажніших наукових інституцій Європи.

Заповідалося, як пишуть бібліографи, на плідну роботу в майбутньому, на дальші творчі здобутки вченої "виключного таланту та працездатності". Але прийшли страшні 30-ті роки – жорстокого переслідування української культури, фізичного знищення української еліти. Український ренесанс виявився короточасним і беззахисним перед тиранією біль-

шовицької влади, нищилися видання, закривалися часописи, ліквідовувалися наукові установи. Під колеса московсько-комуністської нищівної машини все частіше потрапляли українські поети, вчені, національно свідомі представники усіх соціальних верств. У час, коли шукали "ворогів народу – буржуазних націоналістів", мав щезнути і увесь рід Грушевських. Жорстоких репресій і знущань зазнала вся родина, включно з далекими родичами. 25 листопада 1934 р. після операції за загадкових причин помер Михайло Грушевський. 10 липня 1938 р. була заарештована Катерина, звинувачувана у контрреволюційній, антирадянській націоналістичній діяльності.

У Києві побивалася і шукала правди у всіх інстанціях 70-річна мати. Марія Грушевська, слала листи, телеграми, грошові перекази, сподіваючись, що знайдуть її донечку, а в дійсності – "у нікуди". У Магадані томилася хвороблива дівчина, відома вчена із світовим іменем, українська патріотка Катерина Грушевська. Жорстока дійсність, арештантська, а потім табірне верем'я перевернула її світ, перефарбувала і перелицювала його і людей в ньому зовсім у невідомий спосіб. Зрозуміла, що світ науки, радість улюбленої праці для неї відійшли назавжди. І приходили у спогади родинне тепло, домашній затишок, згадувала і переживала вдруге усі злигодні, що випали на їх долю. Із спогадів рідних видно, що Катерина була дуже люблячою донькою, а ще, дуже домашньою.

Фрагменти спогадів тих, що зустрічали її на засніжених просторах Сибіру, доносять вістки про жінку великої ерудиції, енциклопедичних знань, цікаву оповідачку, але морально пригнічену, зневірену.

Не дочекалась своєї Катрусі (Кулюні) Мати, у невіданні про її долю у вересні 1948 року померла. Судилось пережити доньку.

Аж у 50-х роках стало відомо, що Катерина померла 30 березня 1943 р. у Темлазі. Неоплакана, невідспівана. Замели сніги.

Та повертається в Україну й про Україну правда, а з нею правда про Катерину Грушевську. Ту, що була одержима в науці, що зайняла чільне місце серед жінок-учених, що гідно заявила світові про Україну.

ГАЛИНА ГРАБЕЦЬ – МУЗИКАНТ І ПАТРІОТ

1958 року дитяча оперна студія при Будинку школяра (тодішньому “Палаці піонерів”) в Коломиї запропонувала глядачам виставу – дитячу оперу Миколи Лисенка “Коза-дереза”. Вистава була зроблена фахово, наповнена жва-вими, дотепними масовими сценами, діти-артисти грали свої ролі так широко й захоплено, що ця постановка стала сенсацією. Її відгос долинав до столиці, зацікавив глядачів різних українських міст і, щоб зробити виставу доступною всім, її було трансльовано по теле-баченню на цілу Українську республіку. Керів-ником дитячої оперної студії та постановником опери була вчителька Коломийської музичної школи, скрипалька Галина Грабець.

Галя Грабець (бо, власне, так називали цю вчительку всі, хто її ближче знав) віддавала Коломийській дитячій оперній студії всю свою любов, увагу, ціле серце і невичерпну енергію. Дитяча опера відповідала визначальним рисам її натури: музичному таланту, потягу до театраль-ної сцени і палкій любові до дітей. А ще були в неї неабиякі організаторські здібності, наполегливість, вміння запалити своїм ентузіазмом і об’єднати навколо доброї справи різних людей, починаючи від своєї родини, залучаючи малих діток та їхніх батьків і аж до керівництва коло-мийського Будинку школяра, Коломийського драматичного театру та влади міста. А ще – правдивий патріотизм і мудрість педагога, що дало змогу через суто мистецьку діяльність виховати не одне покоління свідомих і діяльних громадян майбутньої незалежної України.

Єдина в Україні дитяча оперна студія не випадково утворилася саме в Коломиї. Це місто має давню театральну традицію: тут 1848 року виник перший у Галичині український театр, що з ініціативи о. Івана Озаркевича поставив тоді п’єсу Івана Котляревського “Наталка-Полтавка” (під назвою “На милування нема силування”). У Коломиї жили й працювали багато видатних артистів та режисерів, а школярів з юних літ навчали драматичної справи. Тож і Галя Грабець (з дому Тарнавецька) ще дитиною брала участь у п’єсах, поставлених дитячою письменницею



Галина Грабець

Чубатівною, а, ставши дорослою, реалізувала цей досвід у власній педагогічній роботі. Оперна студія, заснована у 1950-х рр., діяла в Коломиї майже 40 років. Останню постановку в ній – оперету Басової “В чужому пір’ї” – було здійснено вже при кінці 1990-х рр., коли Галі Грабець було майже 85. Близькі серйозно турбувалися, чи безпечно старшій пані (з її ослабленим зором та хворими ногами) ходити самій зимовими вулицями на регулярні репетиції. Відповідала: “Я помолилася Богові – і йду”. І Божа опіка завжди була над нею та малими артистами.

У Коломийській студії було виставлено всі кращі дитячі опери українських композиторів: (крім вже названих), “Пан Коцький” М. Лисенка, “Івасик-Телесик” К. Стеценка, “Бджілка” С. Луканюка, “Коли друзі є” М. Завалишиної, “Вовк і семеро козенят” Г. Компанійця. Постановки періодично відновлювалися, коли до студії приходило нове покоління малих артистів. Діти проходили декілька етапів виховання в оперній студії: дошкільнята були зайняті у масових

сценах; школярі від 3-4 класу грали в оперному оркестрі; ті ж, хто мав непоганий голос, опісля знову поверталися на сцену солістами. Гордістю студії був дитячий оркестр. Дорослі музиканти могли бути в ньому тільки керівниками груп, а музикантами-виконавцями були учні. Галя Грабець годинами вчила з малими скрипальцями їхні партії у себе вдома – треба було домогтися чистої інтонації, щоб потім об'єднати всіх учасників у злагодженому ансамблі. Зате, коли вже виставу було зроблено, юні оркестранти набували майже професіонального досвіду. Вихованців Коломийської студії охоче брали учасниками у симфонічні оркестри Львівського університету, Політехніки і, навіть, до львівського Оперного театру. Школярі, що здобули вишкіл в оперній студії, на відміну від інших дітей, ніколи не полишали музикування після закінчення музичної школи: вони спізнали радість творчості, благо спільного музикування і залишалися вірним йому на ціле життя.

Опера – мистецтво синтетичне, і діти, що грали у спектаклях, набували різнобічного розвитку. У драматичній грі розкривалися приховані якості природи артистів. Керівники вистави уникали штампів, а, згідно з давньою традицією українського театру, вчили дітей імпровізувати на сцені, даючи їм тільки загальні драматургічні орієнтири. А була ще й художня робота: виготовлення декорацій, театральних костюмів – у ній теж брали участь діти (хоч, звісно, тут основою була фахова робота дорослих). Що ж вже казати про те, які здібності мусіла видобути з себе Галя Грабець! Вона оркеструвала оперні клавіри для свого оркестру, диригувала оперними виставами, опрацьовувала їх як режисер-постановник, проектувала сценічні костюми і декорації, а головне – вчила, вчила, вчила, проводила численні репетиції, ставила голоси юним співакам та руки малим скрипальцям, плекала душі юних артистів. Кожна вистава була показана на екрані українського телебачення, а були й трансляції “Центрального телебачення” з Москви. Учні цінували самовіддану роботу своєї вчительки, приходили і зараз приходять зі словами вдячності, розповідаючи про те, чого досягли у житті завдяки її навчанню. Галя Грабець заслужила велике визнання серед своїх вихованців та їхніх батьків, але офіційних знаків державного визнання за свою величезну і унікальну роботу ніколи не мала. Цей факт важко пояснити за законами нормальної логіки

людського суспільства, та він послідовно випливає з долі цієї жінки. Бо прожила вона життя, багатше на надзвичайні події та неймовірні обставини від будь-якого оперного сценарію. І в цих обставинах завжди вміла залишатися людиною високої гідності та музикантом, перетворюючи власну долю на трагіко-героїчну оперу життя.

Галина Тарнавецька-Грабець здобула фахову освіту спершу в учительській семінарії міста Коломиї, а пізніше, як скрипалька, – у Вищому музичному інституті імені М. Лисенка у Львові. Роки навчання припали на 1930-ті роки, в Галичині бешкетували банди польських шовіністів – “ендеків”. Доводилося обороняти від погромів українські заклади і установи, серед них – і Вищий музичний інститут. За цих обставин українська активістка, студентка Галина Тарнавецька близько познайомилася з директором музичного Інституту, композитором Василем Барвінським – вона захоплювалася його добротою, неафішованою відвагою і відданістю справі української культури, високою інтелігентністю. Навіть і не гадала тоді, що згодом доведеться відновити це знайомство у далеких мордовських лісах.

Галина стала дружиною видатного діяча ОУН, пізніше – полковника УПА, Омеляна Грабця, матір'ю двох його синів. На власній долі спізнала всі поневіряння, які випадали борцям за волю України: носила передачі чоловікові до польської тюрми; ховалася з дитиною на руках від німецьких гестапівців; свого другого сина, Любомира, породила в підпіллі, мало не щодня міняючи житло. Втікала з дітьми і старенькою мамою від воєнних дій з Любачівщини на Гуцульщину, потім на Закарпаття, до Словаччини (Кошице), через Польщу (Закопане) до Німеччини (Дрезден) і врешті – до Австрії. Тут її наздогнали радянські війська, і почалася зворотна дорога бездомної сім'ї, – на возі, а потім брудним поїздом -“товарняком”, – що привела врешті назад до Коломиї. Від чоловіка не мала ніяких вістей, аж поки не прочитала в підпільному журналі “Ідея і Чин” коротке трагічне повідомлення: “Провідник осередних земель на Вінничині полковник „Батько” (Омелян Грабець) загинув героїською смертю в бою з відділами НКВД 10 червня 1944 року”. Так Галина залишилася вдовою і мусіла далі сама дбати про своїх дітей і родину.

У Коломиї Галя, щоб прогодувати чима-

леньку родину, зразу ж розпочала працювати вчителькою музики. Та не довго тривала та праця: у липні 1947 р. її арештувало МГБ, і після тривалих допитів вдову полковника УПА було засуджено до 25 років ув'язнення у концтаборах. Навіть для тих умов цей термін видавався неймовірним і нереальним. Почався, мабуть, найстрашніший період нелегкого життя Галі Грабець: жахливий заграбований поїзд-“товарняк” завіз її з тисячами інших українських бранців до Сибіру. Табори розкидані були в тайзі, ув'язнені мали в голоді й холоді цілими днями рубати ліс. Політичних в'язнів утримували разом із кримінальними злочинцями - головорізами, що запроваджували в таборі свої бандитські звичаї. Але й у цих нелюдських умовах інтелігентна людина не тратила своєї гідності: Галя стала керівником хору, з яким підготувала в'язанку українських пісень і виступала з концертами. Після виснажливої роботи на лісопильному заводі, змучені нестерпним голодом, переслідувані кримінальними злочинцями, в'язні збиралися на співанки й готували концертні програми, з якими виступали у різних концентраційних таборах.

Скільки випробовувань, знущань і небезпек зазнала Галина Грабець у таборах, неможливо розказати у невеликій статті. (Про це оповідає книжка “Ув'язнена скрипка”, написана за розповідями Галі Михайлом Андрусюком та видана в Коломиї 1992 року). В одному з таборів доля звела її з дружиною Василя Барвінського Наталею та з Оленою Степанівною. Тут політ-ув'язнені спромоглися навіть спільними зусиллями поставити музичні вистави – “Наталку-Полтавку” та “Ой, не ходи, Грицю”. А на одному з виїзних виступів у котромусь із таборів Галі передали вісточку від професора Василя Барвінського. Старенький музикант тяжко карався, позбавлений права займатися своєю улюбленою справою – музикою. Все ж потай він компонував, і якось передав Галі „Фантазію” для скрипки з фортеп'яном, підписану псевдонімом В. Васильченко. Так, усупереч намаганням сталінських посіпак, поневолені музиканти відстоювали у табірних умовах свою гідність.

Після смерті Сталіна появилася деяка можливість домогтися звільнення з концент-

раційних таборів. У 1955 р. Галя Грабець написала листа до Москви і, проти сподівання, її справу переглянули, а саму жінку відпустили у 1956 р. на волю. Повернувшись до Коломиї, Галина Грабець не поривала листовного зв'язку з ув'язненими Барвінськими, допомагаючи їм чим могла. Дружні стосунки з композитором зберегла до його останнього дня. Незважаючи на власні труднощі й заклопотаність вчительською роботою, завжди пам'ятала, що її обов'язок – розповісти людям правду про видатних українських діячів, з яким звела її доля. Перед учнями й дорослими музикантами в Коломиї, у Львові, в Дрогобичі та інших містах Г. Грабець багато виступала зі спогадами про Василя Барвінського, висвітлюючи правдивий і гідний захоплення образ цього визначного діяча. Оpubлікувала листи Барвінського із заслання, що дозволяють зрозуміти душу й поставу композитора.

Не менш важливою справою для Галі Грабець було відновити правду про долю і діяльність Омеляна Грабця – одного з тих діячів українського визвольного руху, будь-яку згадку про яких намагалася витерти з пам'яті народу радянська ідеологічна машина. З допомогою товаришів і соратників полковника “Батька” (такою була підпільна кличка Грабця) були зібрані спогади про його діяльність, в яких відтворено образ розумного і відважного воїна. Ці матеріали видано книжкою “Командир групи УПА ‘Південь’ полковник ‘Батько’”: Омелян Грабець у спогадах бойових друзів та родини.” Коломия, 2001.

Здавалося б, виконано всі належні справи і після довгого важкого життя Галина Грабець має право на спокійний відпочинок. Однак її активна вдача негамовна. І сьогодні вона цікавиться всіма подіями у політичному та культурному житті України, підтримує доброю порадою своїх колишніх учнів, уважно слідкує за розробкою спадщини Василя Барвінського, допомагаючи своїми знаннями у цій справі.

Галина Грабець – людина з покоління незламних борців за долю України, яким ми завдячуємо нашою нинішньою державою, у яких маємо чого вчитися і яких завжди будемо глибоко шанувати.



У КИЄВІ

Продовження

Коли людина багато років прожила за межами батьківщини, починаючи з дитинства, її спогади, звичайно, обмежуються окремими епізодами, в яких брали участь рідні або знайомі. Картини природи, яка оточувала влітку або взимку, будинок, де виростала, подвір'я, де бавилася, школа, до якої ходила. Отак і в мене. Адже Україну я була змушена залишити, маючи 9 років, виростала на вигнанні і щойно перед війною повернулася, але не додому, а в інше, не рідне місто. Потім війна, еміграція, і ось щойно тепер по стількох роках їду знов „на батьківщину”. Зовсім не уявляю її собі, навіть не пробую уявити.

Що вражає перш за все – це мова. Скрізь російська або українська – слов'янська, не англійська, до якої вже звикла, на яку не звертаю увагу. Чомусь так дивно чути „свою” мову – і від дітей, і від дорослих. Попастися в цю мовну стихію – це таке відчуття, ніби повертаєшся уві сні до минулого, яке перестало існувати у свідомості, але заховалося десь в глибині підсвідомості. Невже ця країна з її людьми увесь цей час існувала і досі існує? Пригадується вірш сестри Міртали:

Лік згубила чужим містам,
а душа моя
там,
все там,
де рідну мову чути,
де можуть прийняти,
збагнути.
З глибин видобуду руди
відішлю її,
туди,
де потреба більша,
де мова рідна
ніжніша. ...

А потім – красевиди, міські вулиці крамниць, трамваї, таксівки ... І люди – жінки й дівчата, вдягнені „по-модному”, майже як в Америці, хлопці в джинсах. У метро і в автобусах люди майже не розмовляють – це вражає, хоч у Нью-Йорку те саме, але тут чомусь очікуєш

іншого. І мало хто усміхається, – похмурі обличчя, такі я бачила пізніше в Москві, коли поверталися до Америки після конференції в Яремчі. У Москві я була підлітком, шість разів їздила туди з мамою. Цікаво було порівняти свої „свідчення фрагментарного зору” зі спогадами Юрка Прохаська, надрукованими в „Критиці” за квітень 2003 р. Він також колись бував у Москві і, коли поїхав туди 12 років пізніше, переконався, що місто цілком змінилося, а головне, що він тієї колишньої Москви властиво й не пам'ятає. Отак і зі мною. Я в Києві жила одне літо ще дитиною. Пригадую прогулянки по Царському саду, каштани, Історичний музей з кам'яними бабами біля входу, Червоноармійську вулицю, де жив Альоша, брат нашої бабуні, зі своєю родиною. Помешкання було на другому поверсі, вхід був знадвору по дерев'яних сходах, а на подвір'ї був склозавод, і усе подвір'я було засипане шматочками скла. Тепер заводу нема, в будинку різні канцелярії, якісь партійні центри. Моя пам'ять зберегла таку кумедну історію: я приходжу до комунальної вбиральні і бачу, що хтось поклав там книжку. Дивлюся – книжка називається „Ташкент – город хлебний”. Починаю перегортати – цікаво. Прочитала кілька сторінок, наступного дня ще кілька, і отак за літо я прочитала увесь роман. Щойно пізніше довідалася, що автором був Неверов і що книжка мала великий успіх у читачів у 20-і і 30-і рр. Ще з мого Київського побуту пригадую таке: два сусідські хлопчики і я стоїмо на сходах і про щось балакаємо. По радіо передають бадьору мелодію – щось із Чайковського. І раптом Вова, молодший хлопчик, освідчується мені в коханні ... Я ніяковію, мені соромно, але водночас якимось приємно. Ніякого роману з цього, звичайно, не вийшло: адже Вові було яких тринадцять, а мені ще менше (хоч Шевченко писав „Мені тринадцятий минало...”). І от на все життя мені запам'яталася ця мелодія, як щось пов'язане з ніжним, радісним почуттям, і коли я сама покохала, то мимохіть її виспівувала.

Оце й все, з чим асоціювався в мене тоді Київ. А тепер знайомлюся з ним по-справжньому. Враження насуваються звідусіль: нові знайомства, цікаві доповіді, дискусії. Відвідини Києво-Могилянської Академії, де відбувається засідання в бібліотечній кімнаті з портретами славних діячів минулого, того барокового, що ним так захоплювався мій колишній учитель Дмитро Чижаєвський. А крім того інші враження, більш особисті:

побут в родині двоюрідної сестри Роксолани, подорож з нею до села Макалєвичі зі слідами Чорнобильської катастрофи – усього не опишеш. І ось тепер запитую себе: чи було в мене тоді почуття дійсного повернення додому? Мабуть не зовсім, бо мій справжній „дім” – це ж Харків. Туди я поїхала три роки пізніше, коли там відбувався Третій Конгрес МАУ. Але про це – іншим разом.

Продовження в наступному числі.

Роман САВИЦЬКИЙ

“ЛОМИКАМІНЬ” УЛЯНИ ЛЮБОВИЧ

РЕФЛЕКСІЇ ПРО СИЛУ ЖИТТЯ

Під фірмами НАН України та Львівської Наукової Бібліотеки ім. Василя Стефаника у 2001 р. вийшла об’ємна (338 стор.) антологія “Нариси, інтерв’ю, есеї” із журналу “Наше Життя”, пера відомої авторки й колишньої редакторки цього періодика Уляни Любович (Старосольської). Цей своєрідний “дайджест” шановної авторки включає її писання років 1969-1990, які оце появилися за редакцією Ігоря Павлюка. Вахляр тем такий широкий, атрактивний і пригодницький, як відомий парк розрад Great Adventure у штаті Нью-Джерзі.

Сторінки чепурного з м’яркою обгортокою видання розкривають між іншим культурні вартості, створені українськими жінками світу, а друковані фотографії мов увічнюють їх в молодшому віці – відомо, фото вміє зупинити час.

Попри згадок про, та посилення на міцну поставу Симоненка, Сверстюка, Стуса, книжка У. Старосольської змальовує в основному провідні постаті слабшої статі, їх пориви і мистецькі звершення рук, умів та творчих візій. Тут стрімкі художні верхи Валентини Переяславець, Лідії Крушельницької, Роми Прийми-Богачевської, їх сильний талант до праці з молоддю. Тут артистичні профілі Роксоляни Лучаковської (Армстронг), Ірини Стецури, Марусі і Квітки Цісик (її виступ 9-річної співачки у ролі Лисички в дитячій опері “Коза-

Дереза” М. Лисенка), Юліани Осінчук (рання музична освіта в Українському музичному інституті в Нью-Йорку), та пікантне перо Зої Когут, яке відкрив Едвард Козак.

Пріоритети Українського Музею в Нью-Йорку (на рік 1977) подає його керівник Марія Шуст; ці напрямні можуть природно увійти у фундамент нового й розгорнутого Музею, який зараз переходить із майбутньої мрії у сучасну дійсність.

Із давніших особистостей вирізняються “ікони” мистецького чи громадського життя – С. Крушельницька, О. Лотоцька, Е. Козак. Тут також закарбовані мистецькі “крєдо” М. Черешньовського, А. Оленської-Петришин та майстра-мислителя Я. Гніздовського; декотрі обкладинки, чи пак “візитівки”, “Нашого Життя” створено їхніми блискучими руками ...

А Марта Богачевська-Хом’як? За свою громадську діяльність десятиліть вона удостоїлась, мабуть більшою кількістю нагород, чим лавреати Голівудських “Оскарів”.

Чимало уваги і пошани надається правозахисникам-жінкам – від Раїси Мороз до Надії (як символ) Світличної.

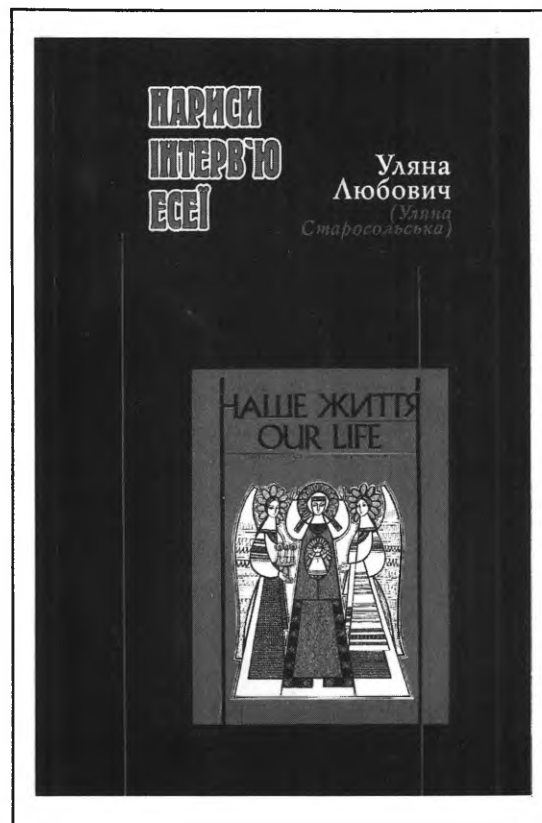
Це ніяк не значить, що антологія У. Любович поважна “від дошки до дошки”. Шановна авторка любить усміх, оцю “природну медицину” і знає, в яких дозах її рекомендувати. Ось фрагмент цитованого огляду жіно-

чої моди на рік 1913: “Тляньте на цих пишних красунь, що проходять подіумом. Всі вони – невільниці моди й предурних звичаїв. Окуті в панцир корсетів “з простою бриклею”, на височенних каблуках з кількоповерховими капелюхами на голові, дріботять безрадно нерівним хідником. Образи безсилля і незугарности. Так убрана, обмотана трометровим “боа” і вузисінькою спідницею, що сплутує її рухи, обладована торбинкою і за рукавом величини малої кам’яниці, жінка здатна на ласку й неласку не тільки кожного, хто хотів би її скривдити, але й на всі припадки вуличного руху ...”

Це мов розкрита “капсуля часу”, хоч дещо тут носить понадчасовий стиль та депешку ...

В кінцевій частині книжки – духовний і також позачасовий автопортрет Уляни Люболич, її логічна аргументація та цілеспрямованість до кінечної співдії України та діаспори. Ця її “легка філософія” життя – витончена, вишукана, шляхетна – у дечому нагадує логіку та мудрість мислителя Миколи Шлемкевича. За словами сучасного письменника Романа Кухара про іншу авторку – рядки У. Люболич по-моєму також “визначаються елегантно викінченою формою, філософічним спокоєм та виваженим змістом, звершеним здобутками зрілого віку, досвіду, розуму”.

Нариси У. Старосольської не втратили актуальности, хоч постали понад 15 років тому. Ми не знайшли досі розв’язки на деякі проблеми мови, ідентичности, молодого покоління; вони далі пекучі, болючі, і саме тому,



Обгортка книжки.

що вони не розв’язані, вони надалі актуальні.

Мов Вагнерівським “ляйтмотивом” у збірці Люболич повторно виступає (у символічній оркестровці) дивна квітка сили і краси на ім’я “ломикамінь”, яка здатна пробити своїм життєдайним ростом тверду скелю й завітнути блискучим цвітом. Таку дивну силу повитала б одна геніяльна поетеса, сама собою чи не найкраща квітка України, яку зачитувала Люболич-Старосольська:

*Я на вбогім сумнім перелозі
Буду сіять барвисті квітки,
Буду сіять квітки на морозі,
Буду лить на них сльози гіркі.*

*І від сліз тих гарячих розстане
Та кора льодовая, міцна,
Можє, квіти зійдуть – і настане
Ще й для мене весела весна.*

Леся Українка.

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. LX

SEPTEMBER 2003

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

FROM THE DESK OF THE PRESIDENT

From August 18 to August 21, 2003, 300 delegates from 26 countries and 200 guests and observers gathered in the Teachers House in Kyiv, Ukraine to participate in the Quinquennial Convention of the Ukrainian World Congress. During the event, four countries with Ukrainian communities joined the UWC as affiliated members. Dr. Askold Lozynsky was reelected as president of UWC for another 5 years.

Because there has been substantial coverage of the UWC meeting in the Ukrainian press throughout the world, my report will focus primarily on the participation of delegates from the Ukrainian National Women's League of America and will include some personal observations of the event.

Several delegates represented our organization at the UWC convention. I attended under the auspices of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations and participated as a member of the UWC Presidium. Also attending the convention were Oxana Farion, UNWLA vice president in charge of cultural affairs; Barbara Bachynsky, Social Welfare Chair; and Maria Polanskyj, Scholarship/Student Sponsorship Program Chair. A book was published with reports of the UWC International Board and affiliated countries. Among these was a report from the UNWLA, which included the financial reports of the Social Welfare and Scholarship/Student sponsorship program chairs.

For the event, the UNWLA prepared an exhibit on its work. One segment of the exhibit featured documents from 1932-33 related to the Great Famine in Ukraine. A second segment featured the extensive work of the UNWLA Social Welfare Committee. Layouts for each of these rich and comprehensive displays were designed by Marta Danyliuk, secretary of the UNWLA National Board. The third segment of the exhibit focused on the UNWLA's Scholarship program and was designed by Maria Polanskyj. In addition, Vice President Oxana Farion presented a display of books published by the UNWLA during the last five years as well as copies of *Our Life*, two issues from each year from 1940 to 2003. An attractive UNWLA banner drew many visitors to the beautifully coordinated exhibit, which was located in a high traffic area and aroused much enthusiastic interest. Soyuz Ukrainok of Ukraine's Vice President Ala Debeluk graciously assisted us by recruiting a number of young women who provided security for the exhibit.

During the meeting, Prosvita Publishing Company brought approximately 100 books published by the UNWLA to the Teachers House. These were distributed by UNWLA representatives to guests, especially to representatives of UWC member organizations that were not present in Kyiv at the official presentation of Svitlana Kucherha's *Lysty tak dovho idut'*, held in Ukraine after the Ukrainian World Coordinating Council meeting in February of 2003.

Before the official opening ceremony at the UWC quinquennial convention, members of individual councils and commissions gathered to present seminars and reports related to their respective work. Although, as UNWLA president, I was invited to speak at the Social Services seminar, I determined that information about the UNWLA's social service work should be presented jointly by Social Welfare Chair Barbara Bachynsky and Scholarship/Student Sponsorship Program Chair Maria Polanskyj. The two chairs were the first to address the audience, and their presentation was informative and to the point. Both provided an excellent overview of the UNWLA's wide-ranging and effective programs in the social welfare realm.

UNWLA Vice President Oxana Farion represented our organization in the Social Services Verification Committee. I was elected to the Resolution Committee where I proposed several resolutions in regards to trafficking of women and children, family issues, and homeless children. Many of the proposed resolutions were directed at the Ukrainian government's failure to initiate and sustain proactive policies with respect to these important issues. Some of these issues have previously been cited as areas of concern as Ukraine's official policies do not adequately reflect the UN Conventions, which were approved and accepted by Ukraine's government. It appears that

there is a continued need for NGOs to serve as the conscience of the government and to press for prompt and effective implementation of the articles in the UN Convention

The UWC quinquennial convention officially opened on the evening of August 18. It was a subdued and somewhat colorless event. No flags were displayed. It was even, in some respects, a little chaotic. Some delegates were assigned seats and others were not, an oversight that suggested a lack of attention to detail. Invitations to the opening had been sent to Ukraine's President Leonid Kuchma and many other appointed and elected government officials. Unfortunately, very few of them were present at the event. Among those who did attend was Patriarch Filaret of the Ukrainian Orthodox Church. The Kyivan Patriarch opened the ceremony with prayers and greetings. Dmytro Tabachnyk, Vice Prime Minister for Humanitarian affairs, read greetings from President Kuchma and from the Prime Minister.

UWCC's President Mykhailo Horyn and WFUWO's President Maria Szkambara were on hand to personally welcome guests and delegates, as was the Patriarch of the Ukrainian Greek Catholic Church, Lubomyr Cardinal Husar, who addressed the gathering on the following day. Viktor Yushchenko received a standing ovation, and excerpts from his remarks to the audience are worth noting:

This Congress is not held in a spacious Ukrainian House but in the Historic Teachers' Building, this building is a symbol for all of us. It is where Professor Mykhailo Hrushevsky declared the modern independent Ukrainian State in 1918. For me this building is a symbol: only two and a half years ago in this building we signed a political document forming "Our Ukraine" block.

The situation in today's Ukraine is tragic. The regime has killed the Ukrainian idea; they are indifferent to the Ukrainian question. Ukraine had the opportunity to declare itself with the speed of lightning as an independent state; it has potential resources and serious minded people.

In the past two years the world has heard nothing positive about Ukraine, only about the terrible scandals. People that have tried to help Ukraine financially and morally have been totally ignored.

After the official greetings, the Ukrainian World Congress bestowed its highest award upon several individuals meriting recognition for their work in Ukrainian communities worldwide. The first of these prestigious awards was presented to UNWLA member Mary Beck. On the stage, the deceptively fragile, elderly lady, amazed the audience with her powerful acceptance speech, a life history of herself and her family, delivered in a thundering voice that reverberated with passion and energy. For members of the UNWLA, it was a proud moment and we were thrilled that a woman our organization has long viewed as a shining example of what we should strive to become had been honored in this way.

While in Kyiv, Ms. Beck was also honored by the Kyiv-Mohyla Academy at an event chaired by Olha Kobec, president of the Olena Teliha organization. In thanking program organizers for honoring her, Ms. Beck noted that it had taken many years for her to come to Kyiv and that she was pleased to be carried onto the stage by a nice young man. Her many admirers received autographed postcards made from her portrait.

Among those who addressed the audience at this event were Soyuz Ukrainok's Honorary President Atena Pashko, Lilia Hryhorowych, Natalia Danylenko, and Valentina Borysenko. It is important to note that Natalia and Ivan Danylenko have sponsored a room at the Academy where material from all of Ukrainian women's organizations can be displayed along with portraits of famous Ukrainian women. Mr. and Mrs. Danylenkos are also sponsoring a book, *Ukrainian Women in History*, authored by Valentyna Borysenko. The book will be produced through the UNWLA publishing fund.

Also attending this event were delegates from women's organizations that were attending the UWC meeting and members of National Council of Women of Ukraine. Individuals representing various organizations at this event were invited to provide a brief overview of their respective organizations' goals, milestones, and accomplishments. In my presentation I spoke of the National and International Council of Women, both of which had played a major role in organizing the UNWLA.

It was in 1925, in Washington, at the Quinquennial International Council of Women meeting that a question about Ukraine's status in the ICW was raised. As only independent countries were entitled to be ICW affiliates, Ukraine's position had become precarious. Olena Lotocky, Helen Chekalenko Keller, and Julia Jarema attended this meeting and were much disturbed by the ICW's ruling. On their way home to New York, the trio decided that they must have a national organization that would be independent of political or religious influence and which could serve to represent the women of Ukraine. And so it came to pass.

Today, the National Council of Women of Ukraine is an affiliate organization of the ICW. In the very near future, Ukraine's NCW will be attending the ICW General Assembly in Perth, Australia, where a decision will be made about where the ICW is to hold its next meeting, which is scheduled for 2006. At a reception hosted by Kyiv's Mayor Omelchenko, it struck me that it would be a wonderful opportunity for the Ukrainian National Council

cil to host the next meeting of the International Council of Women in Kyiv in 2006. I shared this idea with NCW Ukraine President Irena Holubjeva, who was delighted with my proposal.

On the following day, the councils and committees of the UWC continued their work. At one of the seminars, Ukraine's Minister of Family and Youth presented me with a letter of appreciation for my work in the United Nations as a representative of the World Federation of Ukrainian Women's Organization. In accepting the letter of appreciation, I stated that it should go to everyone who has worked with me through the years: Olena Prociuk, Dora Rak, Christina Navrocky, Olha Stavnichyj, Lidia Hladkyj, Nadia Shmigel, and Jaroslawa Rubel. When I invited these wonderful women to join me at the front of the room so that we could accept this letter of appreciation together, everyone present applauded. I felt that I had succeeded in delivering an important message to those assembled—that the work of Ukrainian women's organization is a team effort, an ensemble of creative effort that leads to success.

In the evening of the third day of the UCW convention, delegates marched in a procession from the Teachers Building to the Great Famine of 1932-33 monument located near St. Mychais Church. There, an ecumenical requiem was celebrated by Patriarch Filaret of the Ukrainian Orthodox Church and Patriarch of Ukrainian Greek Catholic Church Lubomyr Husar. After formal speeches from church hierarchy and members of various civic societies, wreaths were laid at the base of the monument. President Lilia Hryhorowych of Soyuz Ukrainok of Ukraine and President Iryna Kurowyckyj of the Ukrainian National Women's League of America were third in line to participate in this beautiful ceremony.

That day, I was also privileged to attend several meetings at the Verkhovna Rada with Rada Chair Volodymyr Lytvyn and at the offices of Nasha Ukraina with Viktor Yushchenko. I was also invited to a reception held at the summer residence of the Yushchenko family to celebrate the 12th anniversary of Ukraine's independence. The entire delegation from the United States was invited to a reception hosted at the U.S. Embassy.

One of the UCW seminars addressed the 70th anniversary of the Great Famine in Ukraine. The seminar was jointly sponsored by UCCC and the Ministry of Education and Ukrainian studies and was entitled "Time to speak the truth." It was a seminar during which one of the most critical topics of this time period was addressed and it is my considered opinion that the subject should have been presented during the plenary session, not at a seminar attended by a limited number of delegates. This was a sentiment also expressed by Patriarch Lubomyr Husar who commented that such an important topic should have generated more interest, particularly because so many people from former communist countries were not aware of the atrocities that had occurred during those terrible years.

Seminar presenters were Patriarch Lubomyr Husar, Ivan Pluszcz, Dmytro Tabachnyk, Ivan Drach, Atena Pashko, and Lilia Hryhorowych, who is currently president of Soyuz Ukrainok of Ukraine as well as a deputy in Ukraine's Verkhovna Rada. The testimony of famine survivors was especially poignant, as these living witnesses are a physical reminder of an era that was so ruinous for Ukraine.

To celebrate the 10th anniversary of the founding of the Ukrainian World Coordination Council, a concert was held in the auditorium of the Teachers Building. Citations were presented to UNWLA Social Welfare Chair Barbara Bachynsky and to UNWLA President Iryna Kurowyckyj in appreciation for their work with Ukraine's Ministry of Cultural and the Arts. Here again, I was somewhat disappointed by a lack of program coordination. Sadly, the UWCC's tenth anniversary celebration was overshadowed by the UCW convention. For ten years, the UWCC has worked diligently to build a large and significant world organization, and it deserves our admiration and our full support. The small reception celebrating the organization's wonderful achievement was a sad commentary on how we often neglect the most vital and important institutions in our midst.

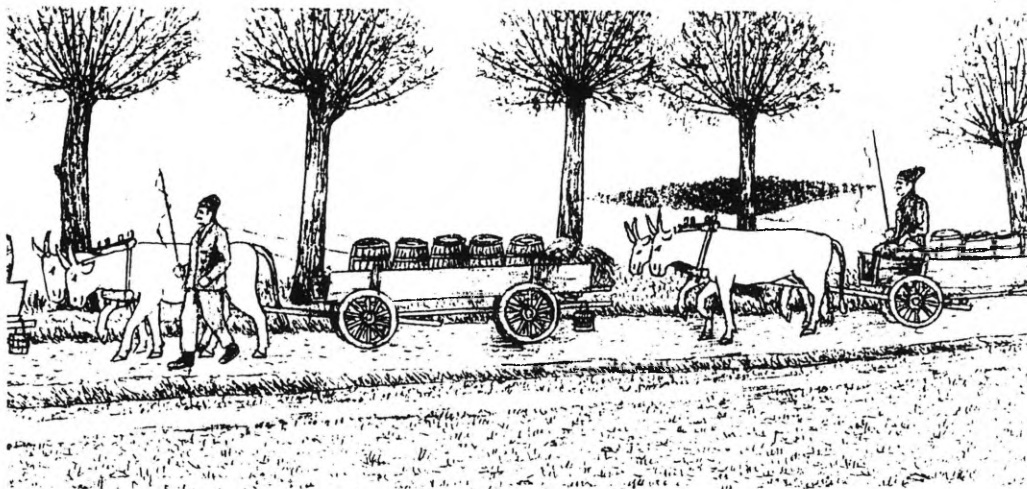
A concert celebrating the twelfth anniversary of Ukrainian independence was also held. While the program was brief and tasteful, it was held in a venue with limited capacity, and many people were not able to obtain tickets. Other concerts scheduled during the UWC convention were marred by the same problem.

A parade was held on Kyiv's main thoroughfare, Kreshchatyk. It was military parade, reminiscent of Soviet times. In his speech, President Leonid Kuchma underscored a significant lack of change. Citing Ukrainian writer Volodymyr Vynnychenko, he commented, "It hurts how the Ukrainian nation throughout its history constantly had to fight on all sides. All of its history is about uprisings, wars, intrigues fights. Vynnychenko's words can apply to this period in our history too."

I believe that everyone attending the Quinquennial Convention of the UWC formed a personal opinion of the event. Mine is straightforward. We came and we showed Ukraine what we have done and how much we have contributed to the Ukrainian people. We voiced our opinions to the Ukrainian government about important issues that should be addressed if Ukraine is to flourish and thrive, and we left. Historians will judge all of us — Ukraine and the Diaspora that has attempted to contribute to its future.

Salt Wagoneers in *On the Wings of a Song* by Mykhailo Kotsiubynskyi

Summary and translation of excerpts by H el ene N. Turkewicz-Sanko, Ph.D.



Valka by Volodymyr Shagala. From *Stories and Illustrations of Village Life in Western Ukraine*. Lviv, Ukraine: Taras Soroka Publisher, 2002:24.

Mykhailo Kotsiubynskyi (1864-1913) belongs to a group of writers that marked Ukrainian classical literature. He was born in the town of Vinnitsia and died in a clinic in Kyiv shortly before World War I. At the age of fourteen, he lost his father and was compelled to help his mother raise his four brothers and sisters. He loved to read and devoted most of his free time to self-education. In 1890, he met Ivan Franko in Lviv.

Kotsiubynskyi's first work appeared in the children's magazine, *Dzvinok* (*The Bell*), soon followed by his first story, "*Andryi Soloveiko or Learning is Light and Ignorance is Darkness*." It was the first story of a cycle of sketches on country life in which Kotsiubynskyi sought to recreate the realities of his time, describing the hardships of the village poor.

A collection of his works in translation appeared in 1980 under the title *Fata Morgana and Other Stories*.¹ In the introduction, Vasyl Yaremenko states that *Fata Morgana* (1903-1910) is "simultaneously a political and artistic documentation of national history." Among the stories in this collection we find the following titles: "Pe Koptior," "The Witch," "The Chrystalis," "At a High Price," "On the Rocks," "The Duel," "Apple Blossoms," "Laughter," "He is Coming," "Persona Grate," "Intermezzo," "The Dream," "The Birthday Present," "The Horses Are Not to Blame," and "In Praise of Life."

In the twentieth century Kotsiubynskyi also became known for creating works which were adapted as screenplays. Among these were *The Fir Tree* (1891) and *Shadows of Forgotten Ancestors* (1911).

His short story "On the Wings of a Song," is an example of the close relationship that exists between Ukrainian oral tradition and Ukrainian classical literature. The theme is Salt and the life of Ukrainian Salt Wagoneers who traced the network of highways in Ukraine and beyond its borders from the Black Sea all the way to Poltava and Kyiv, then eastward towards the Ural Mountains and the Caspian Sea, and finally westward towards the Carpathian Mountains and the Baltic Sea.² In what follows, the reader will find a free translation of parts of the author's text as well as the translation of the song that inspired him.

The author begins his short story entitled "On the Wings of a Song"³ with a meditation on the feeling of homesickness:

Have you ever felt this acute feeling of homesickness after a long stay abroad, so sharp and deep that it turns to a physical pain? Are you familiar with this psychological state of mind that makes you react at a simple sound of your native tongue...? [Helene N. Turkewicz-Sanko, translator]

What is so significant about this brief excerpt is that it is also a poem in prose, one closely related to other art forms, such as on oil painting or an aquarelle. It can also be compared to a musical composition, a sort of sonata with a recurring melody. But its primary form was an entry in his personal travel diary of the year 1895. Not surprisingly, this entry reached the heights of world masterpieces of literature, both for its content as well as its form.

In 1895, the author found himself traveling by the river Prut in Southern Bessarabia, on the border

between Ukraine and Romania. It was a spring morning and he was enjoying the landscape when suddenly a storm broke. The first drops of rain forced him to look for shelter. It is then that he overheard the sounds of a Ukrainian song which in fact led him to cover.

What was this? In this God forsaken corner of Bessarabia, he was hearing a song from his native land? Was it a mirage? Was he in a state of confusion? But no, this was not an illusion. And as he listened more attentively he realized that the melody was coming from the Moldavian kolyba, a sort of shelter made of reeds found throughout the local vineyards. [49]

Kotsiubynskyi resolved to reach the shelter and wait there for the rain to stop. It was dark in the shelter (*the kolyba*), and when his eyes got used to the darkness, he found himself in the company of ten other people. They unanimously answered his greeting and made room for him on the log by the door. The song had stopped but after a while someone slowly began to sing the first words of the song again, and soon after, another voice joined the first, followed by the chorus of the rest of the group. The song they were singing was a *chumak* (salt wagoner) song, which suddenly conquered time and space. Kotsiubynskyi was enchanted. The song, like a bird, had wings!

But the melody which has overtaken the soul, having found a cradle there, does not die so fast...it bellows the lungs, wants to come forth, and gloriously clothed in its lyrics frees itself like a bird looking for open space...[49]

And in the lyrics of the Salt Wagoner's song, words were creating in the author's mind landscapes of his native land. It was as if he himself was flying on the wings of this song way back into the past. He writes, "I was seeing, hearing and with fever feeling sadness as well as joy."

And describing his feelings, Kotsiubynskyi records the lyrics he has heard:

*Bright, oh! so bright is the sun at dawn,
And overcast is the sky when it goes down...
Sad, oh! so sad is our leader otaman
As he walks through the encampment...[49]*

The author then imagines the infinitude of the steppe, feels the wind bending the high grass, and in the midst of blue fog, he distinguishes graves near dark osier willow. Between the sky and the earth there seems to be a mysterious dialogue. And down in the valley there is a fire, its white smoke snaking its way up from among a *chumak* camp. A caravan of ox-driven-carts blackens the horizon, creating a fantastic vision. The camp is asleep, but one person does not seem to be able to sleep. It is the leader *otaman*. What is on his mind? Is it the unknown country ahead? Is it the thought of his family so far away or the thought of his wife? Or is it

the unexpected danger ahead on the steppe?

But soon the day breaks and the camp comes alive⁴. *Chumak* mornings have charms of their own. The cook busies himself with the pots. The men turn their head to the East and recite their morning prayers. Then there is the joyous breakfast until they hear: "It's time! Time to go!" The author records the singing dialogue as the *chumaky* take to the road. First the *otaman* gives the signal:

*Hej! Young men, brave young men,
Get up and grease up the carts,
Tie-up the carts, gather the yokes
Harness the gray oxen ready...[50]*

And all at once the men answer in chorus:

*The young men are ready, they greased the carts
They gathered the new yokes
They harnessed the oxen...[50]*

The carts begin to move as the men encourage their animals:

Hej "sob" my dear oxen, "sob" my gray ones!..

And the "valka," the forty ox-driven-cart caravan, silently moves through the steppe like a huge snake whose head has already disappeared and whose tail is yet to come out of the road side bushes.

*They walk the steppe these new carts creak
The gray oxen chew the cud...*

The chumaky walk besides their oxen, whip-handle in hand. They are tall silhouettes with pitch-ore tarry shirts and pants and tall "bryla" hats. They walk, confident in their strength and carefree. They walk, intoxicated by the smell of the steppe, by all the scents that that the steppe wind brings to them as it caresses their tanned faces. And silently, slowly, one foot ahead of the other, the valka seems to float on the beaten roads of an immense desert. [51]

In this imaginary picture, Mykhajlo Kotsiubynskyi, wrapped up in the vision he has created, conveys the *chumak's* deep feelings about the steppe. There is a dialogue between man and the nature that surrounds him, a sort of enchantment that will make the *chumak* yearn for many more such journeys. But the lyrics of the song also carry him to another reality of the voyage as the *otaman* plays a sad tune on his flute (*sopilka*).

*Way ahead, the otaman
Plays a tune on his flute
What does he play, again and again?
He relates of some trouble ahead... [52]*

What kind of troubles can be so terrible as to compel the *valka* to stop? There were many. The oxen would refuse to go on or they would get sick. Sometimes there was no fodder for the animals. To forget all his troubles, sometimes the *chumak* would get drunk. The picture of a drunken Ukrainian Salt Wagoner is

disturbing. But it is necessary to understand that sometimes this state of affairs was a hazard of the road prompted by others. Often, the chumaky were compelled by tavern keepers to buy brandy in order to obtain feed for their oxen. This fact is revealed in the nineteenth century study by Danylevs'kyi, *Chumaky, Kyudozhn'o-dokumental'nyi Narys/ Salt Wagoners, A Cultural Documentation of Their Way of Life*), who depicts the Salt drivers' hard life through the four seasons.⁵ Sometimes the drinking got out of hand. In some songs, the chumak has to be bailed out of prison, or he loses all his oxen and goods. He is in a terrible state and must be rescued by his parents or his wife.

But the worst trouble was illness. When a chumak became gravely ill, the valka would stop altogether and all the other chumaky would watch over him as he died. Even the oxen would be aware of the trouble that had befallen their master. The dying man would ask his friends to bring the news of his death to his father and mother or his wife.

And there are many questions on the dying man's mind. "Who will take care of my parents, my wife, my children? Who will care for my oxen and bring them safely home?" Then he plans his own funeral.

He asks his companions to bury him on a mound so that his grave is high enough for him to see his dear Ukraine. And he asks them to plant a kalyna or guelder-rose , a symbol of his native land and a sign that indicates that a Ukrainian is buried in this spot. [53]

The valka then moves on, leaving behind a dark grave. The chumaky travel until sundown and then stop again at the otaman's singing call:

*Oj! You men, you brave men,
Where are we going to sleep?*

And again a chorus of men's voices responds:

*We will spend the night, spend the night
In the wide open land, near the camp
Real close to the green grove
We shall light a fire. [53]*

The oxen are unharnessed and led to the pasture. The carts stand idle. Around the fire, the men are waiting for supper. They are happy and exchange jokes. Then each one quietly thinks about a loved one, about a family, and a happy tune resounds across the encampment. [54] No one thinks of mishaps hurling in the night. And yet something unexpected happens:

*From behind this grove
Some bandits are watching...
The worst bandit ever
On his black horse
He too plays a tune
That brings all his men to the camp...[55]*

In the blink of an eye, all the chumaky are on their feet ready to defend themselves and their goods. And the song describes how the bandit chief mocks them:

Where is your leader otaman?

And the chorus of men's voices responds:

*Our leader is inspecting the carts
Tears cover his face when he looks at the old ones
He cries less
When he looks a newer ones.*

Soon the otaman himself appears and orders the men to defend themselves:

*Hej! You men, you brave men
Grab your whip-handles
Hej and hit them right and left
Have not pity on them!*

What a battle ensues! The scene the author describes takes on epic proportions under the light of a starry night. It becomes a battlefield with victims on both sides. Finally, the bandit leader takes to the open field and hides. But there is no mercy. The chumaky set fire to his hiding place and take him prisoner. Back at the camp they gather the thieves' dead bodies and place them on a cart. The song nears its end. The leader otaman sings the last words:

*Place them on the new cart
And we will bring them to Poltava
And we will bring glory to our kind:
Because they were 40, or is it 44?
While there were only 10 of us and we are all
alive! [56]*

Thus, through the magic of the words of a folk song overheard as he was traveling beyond the borders of Ukraine, Mykhailo Kotsiubynskyi manages to exalt the glory of the Salt Wagoneers of Ukraine. The memory of these men lives on. They are invincible, heroic figures like their brothers, the famous Cossacks because of dynamic series of images created by Mykhailo Kotsiubynskyi from the inspiration of this chumak song.

As a literary artist, Kotsiubynskyi created a composition, drawing lines, adding texture, and vivid colors, exactly the way a painter would on a canvas. His short story is a literary gem that has its place among the treasures of modern European masterpieces of literature. It is a work that echoes the 1877 poem "Chumak" composed by by Jakiv Shchokoliv (1824-1898)⁶, or the 1925 play by Ivan Tobilevich (Karpenko Karyi) *Chumaky, Comedia v 4-okh diakh*.⁷ The prose writer, the poet, and the playwright celebrate a way of life that disappeared with the development of railroads. All these works have their place in a multidisciplinary program of study that relates not only to folklore, songs, literature, and theater, but to history, geography,

psychology, music, and the arts. And for the twenty-first century, variations on the theme of Salt in Ukraine may even inspire someone to write a screenplay. Would *Chumaky v dorozhi do Poltavu* (*The Salt Wagoneers on their way to Poltava*) be an enticing title?

* * *

Copyright H el ene N. Turkewicz-Sanko, Ph.D., Department of Classical and Modern Languages and Cultures, John Carroll University. July 2003

¹ Mikhaïlo Kotyubynskyi. *Fata Morgana and Other Stories*. Kiev: Dnipro Publishers. 1980. [pagination in this article refers to this publication]

² See illustration in Shalaga, Volodymyr. *Stories and Illustrations of Village Life in Western Ukraine*. A project of CIME (a U.S. 501c non-profit endeavor organization established in 1990 by the Christian A. Johnson Endeavor Foundation). Lviv, Ukraine : Taras Soroka Publisher. 2002 : 24. See also Taras Shevchenko's drawings. In 1846, Taras Shevchenko drew a pictures of chumak carts among graves. It leads us to believe that there was a ritual among the chumaky to spend the night by the graves side of their departed chumak fellows from previous journeys. Also in the 1800s chumaky had become entrepreneurs and were delivering salt beyond the borders of Ukraine. In 1849, while in Kos Aral, Shevchenko mentions the salt Wagoneers in his poetry:

As the Salt Wagoneers in the fall
walking the steppe mile after mile,
So are my years going by and by,...

³ *Vybrani Tvory*. Kyiv: Dnipro, 1977: 48-56.

⁴ Danylevs'kyi Hryhorij. *Chumaky, Kyudozhn'o-dokumental'nyi Narys/ Salt Wagoneers*, A Cultural Documentation of Their Way of Life. Kyiv: Veselka. 1992. Note that chumaky would take a rooster to wake them up in the morning. No mention is made about any hens although one would think that if there was room for a rooster, there would be room for a couple of hens that could provide eggs for breakfast.

⁵ Illustrations, especially men pushing a loaded cart out of the mud: 95.

⁶ "Chumak" by Jakiv Shtchokoliv (1824-1898) in *Balady*. S.A. Kryzhaniv's'kyi , editor. Kyiv: Dnipro. 1981: 66-67.

⁷ Lviv, Ukraine: Printing House of the Taras Shevchenko Academic Society. This comedy portrays Khoma and his brother Vitalyi, who have been salt wagonneering for the last 5 years. The text reveals two additional pieces of information about the trade: the first is that the villagers depended heavily for supplies on the salt drivers. They gave money to the valka leader and received a voucher which they had to produce in exchange for the goods (Act I, scene 1). The second detail is that the valka's trip lasts about one month. The reader/listener discovers this when Vitalyi's wife reveals that she has been without supplies for a month, the duration of her husband's absence (Act III, scene.5).



The Child in the Kaleidoscope

by Xenia Panczak-Zacharczuk

In March 2000, Dzvinika Zacharczuk, Public Relations Chair of the Philadelphia Regional Council, initiated "Kaleidoscope"—a series based on a quote from Lesia Ukrainka: “Themes alternated often and quickly in ever-changing patterns, like the colorful pieces of glass in the kaleidoscope.” The program was one of the highlights of events hosted by the Philadelphia Regional Council to commemorate the 75th anniversary of the founding of the UNWLA. The first topic of the series was “The Woman in the Kaleidoscope” and featured four panelists who presented diverse perspectives on the Ukrainian American woman's multifaceted role in her home, her workplace, her community, and her world.

On Saturday, May 17, 2003 the UNWLA Philadelphia Regional Council hosted “The Child in the Kaleidoscope.” This second program of the Kaleidoscope series was moderated by Xenia Panczak-Zacharczuk, UNWLA Philadelphia Regional Educational Chair. Hosted at the Ukrainian Education and Cultural Center in Jenkintown, Pennsylvania, the program featured four speakers, Maria Lazar, Lida Lukianovich-Melnyk, Dr. Irena Stolyar, and Dr. Oksana Baltarowych-Hud, each of whom spoke on the topic of children and their physical and emotional development.

The first panelist to speak was Maria Lazar, whose topic was the gifted child. Mrs. Lazar explained the process of getting a child into a program for gifted students. An expert in this field, Maria Lazar is currently a retired teacher who worked with gifted students in the Methacton School District High School in Montgomery County, Pennsylvania, for 30 years. In 1986 she and two fellow teachers received a grant from the National Endowment of the Humanities and developed a program for educationally gifted students in the district's high school. The program designed by the three teachers was literature-based and is still being implemented in the Methacton School District. Today, however, it has been expanded to include the school district's middle school and five elementary schools.

In her presentation about coping with the special problems of dealing with the sick child, Lida Lukianovich-Melnyk offered the audience a very personal look into her own family situation. Mrs. Melnyk is the mother of two boys, eight and ten. Approximately five years ago, Mrs. Melnyk noticed speech difficulties developing in her older son. Night epileptic seizures soon followed. Her family pediatrician as



From left to right: Maria Lazar, Lida Lukianovich-Melnyk, Dr. Irena Stolar, Dr. Oksana Baltarowich-Hud, Xenia Panczak-Zacharczuk. Photo by Oleg Anotoniuk.

sured her that these symptoms were of no great concern, yet Mrs. Melnyk pursued an investigation of possible causes on her own. After much research, she was able to present her doctor with the probable cause of her son's problem. Following a visit to a recommended specialist, Mrs. Melnyk's son was diagnosed with Landau Kleffner Syndrome. Armed with a specific and accurate diagnosis, Mrs. Melnyk was able to adapt her son's diet and lifestyle to promote control over the disease. During her presentation, Mrs. Melnyk stressed the importance of knowing your child and following your maternal instincts no matter what professionals tell you.

The third speaker was Dr. Irena Stolar, a cardiologist from Wilmington, Delaware. Dr. Stolar informed the audience about the process of adopting a child from Ukraine. Ten year ago, she herself adopted a boy and girl from Lviv. Citing her personal experiences, Dr. Stolar told of the living conditions children are faced with in some orphanages in Ukraine and the physical and emotional attention, or lack thereof, that these children receive. She told of the acclimatization process that she and her children went through once they were in the United States together and of their current state of being.

Concluding the morning session, Dr. Oksana Baltarowich-Hud offered her opinions and experiences in raising a socially conscious child within the Ukrainian community. Dr. Baltarowich-Hud is a radiologist practicing in the Philadelphia area. A former president

of the Ukrainian Medical Association and a lifelong member of the Plast Ukrainian Scouting Organization, Dr. Baltarowich-Hud encourages her own three girls to be active in various aspects of the Ukrainian community. She credits three factors in raising socially aware children: the cultivation of the Ukrainian language, attendance at church services, and enrollment in both Ukrainian school and a Ukrainian youth organization.

Following the captivating and informative presentations of all four speakers, panel moderator Xenia Panczak-Zacharczuk directed questions to individual panelists. The audience represented various constituents of the Philadelphia Ukrainian community and included members of the Ukrainian Heritage School, Plast, the Ukrainian American Youth Association (SUM), Svitlychka-Ukrainian Cooperative Nursery School, members of the executive board of the UNWLA in Philadelphia and the national executive board, members of the Board of Directors of the Ukrainian Educational and Cultural Center, and representatives of the Ukrainian press.

Enthusiastic conversations arose among members of the audience and presenters as they enjoyed coffee and pastries provided by event organizers. Many voiced opinions on how the Ukrainian community, and the lives of its children in particular, might be improved. Having heard such an array of intimate life experiences, many expressed the desire for a continuation of such panel discussions in the future. Everyone left emotionally fulfilled.





Звідомлення

зі VIII Світового Конгресу Українців, який відбувся 18-21 серпня 2003 року в Домі учителя, Київ, Україна.

Клич Конгресу – “Де живуть українці – там живе Україна”. Присутніх на Конгресі було 300 делегатів з 26 країн світу та 200 гостей. 4 країни прийнято на VIII Конгресі СКУ. Перевибрано д-ра Аскольда Лозинського президентом вдруге.

Багато писали про перебіг VIII Конгресу СКУ різні часописи, тому подаю мої особисті спостереження та активність СУА під час Конгресу. Видано збірник звітів управи та організацій СКУ за п'ятирічну працю, звіт СУА є включений. Фінансові зіставлення зі Стипендійної акції і Суспільної опіки є окремо.

У VIII Світовому Конгресі українців були делегатами такі членки: голова СУА Ірина Куровицька з уряду, як член ширшої президії СКУ з рамени СФУЖО. На організацію припадало 3 делегатки, ними були: заступниця голови для справ культури Оксана Фаріон, референтка Суспільної опіки Варка Бачинська і референтка Стипендійної акції Марія Полянська.

СУА виготовив виставку своєї діяльності, яка складалася з 2-ох таблиць: про “Голод в Україні і працю СУА в Америці під час років голоду”, 2 таблиці про працю Суспільної опіки, які оформила Марта Данилюк (секретарка Головної Управи СУА), 2 таблиці із праці Стипендійної акції, виготовлені Марією Полянською, з культурно-освітньої ділянки: Оксана Фаріон зробила напис СУА і емблему СУА та привезла видатні видання організації за минулих 5 років і по 2 примірники “Нашого Життя” за кожне 10-ліття, почавши від 40-го р. Виставка виглядала імпозантно і стояла на видному місці, за що належить велика подяка В. Бачинській, М. Полянській і О. Фаріон, які уклали виставку. Алі Дебелюк, заступниці голови СУ, яка разом з дівчатами доглядала виставку під час цілого Конгресу, сердечно дякуємо. Друкарня “Просвіта” доставила СУА видання “Листи так довго йдуть”, які роздавали делегатам з різних країн світу, що не були на презентації книжки після засідання УВКР в лютому 2003 р.

Перед офіційним відкриттям 18 серпня ранком працювали різні комісії та ради.

До голови СУА прийшло запрошення виступити на сесії Суспільної служби.



Ірина Куровицька в Києві.

Призначений час голова передала референткам, які працюють в тих ділянках: В. Бачинській (Суспільна опіка) і М. Полянській (Стипендійна акція). Репрезентантки СУА виступили перші, дотрималися часу і в короткій формі подали загальний образ праці від проголошення Незалежності України та важливі події у їх праці до цього часу. До Верифікаційної комісії Суспільної служби на Конгресі увійшла Оксана Фаріон.

Під час Конгресу делегатки СУА брали участь у комісіях і рада, особливо в тих, які відносилися до їх ділянок праці.

І. Куровицька увійшла до Резолюційної комісії СКУ, де пропонувала резолюції відносно продажу жінок, підтримки родинам і бездомним дітям. Багато із запропонованих резолюцій були вимоги до уряду України, які знаходяться в ООН, Конвенціях, підписаних урядом України. Завданням неурядових організацій є допильнувати, чи уряд виконує підписані вимоги у конвенції.

Відкриття Конгресу було досить бідне, не було входу з прапорами, місця були визначені тільки для деяких делегатів, а інших оминули.

Вислано багато запрошень до високо поставлених урядових чинників взяти участь, у Конгресі, однак мало прийняли запрошення, перевага зігнорувала. Привіти від Президента України і Прем'єр-міністра читав віце-прем'єр – міністер з гуманітарних питань Дмитро Табачник. Від мера міста Києва – Броніслав Січинський. Голова бльоку “Наша Україна” Віктор Ющенко виступив з красною промовою, яку аудиторія прийняла бурхливими оплесками.

Уривки з промови: “Конгрес не у просторому Палаці „Україна”, а в Будинку вчителя, але це є символічно. У цьому славному залі формувалися важливі рядки документів Михайла Грушевського, тут приймався четвертий Універсал Центральної Ради, який проголосив Українську Незалежність. Для мене цей зал символічний, адже два з половиною роки тому тут було підписано політичну угоду про формування “Наша Україна”. Трагізм нинішньої ситуації у тому, що влада не українізувалася, вона стала ще більше ніякою. Україна мала можливість блискавично заявити про себе після проголошення незалежності, маючи серйозний людський потенціал. За останніх два роки світ нічого не довідався про Україну, окрім нових скандалів. Зовсім проігноровано людей, які стільки років морально і матеріально допомагали Україні стати на ноги”.

Вітав і молитвою починав Конгрес УПЦ КП Патріярх Філарет, виголосили привіти голова УКВР Михайло Горинь, голова СФУЖО Марія Шкамбара та інші. Наступного дня дійшов до президії Блаженніший Патріярх УГКЦ Любомир Гузар та вітав УПЦ Конгрес.

Після офіційної частини вручали нагороди Св. Володимира. Першою одержати нагороду була д-р Маруся Бек, членка СУА. Життєвий шлях цієї достойної жінки кожна із нас повинна наслідувати і подивляти. У своєму грімкому слові вона подала свій і своєї родини шлях життя. Її також вшанували в Києво-Могилянській академії, де були присутні членські організації Національної ради жінок України. Сесію провадила Ольга Кобець – голова організації ім. Олени Теліги. Всі гості з інших країн мали нагоду розказати про себе. Від СУА я розказала про обставини, після яких створився СУА, а це – коли прийшла вістка, що Національна рада жінок України втратила членство в Міжнародній раді жінок у 1925 р., і ця подія дала жінкам поштовх до створення в Америці незалежної і самостійної організації СУА. Тому, що голова НРЖ України Ірина Голуб'єва незадовго буде брати участь у Генеральній Асамблеї Міжнародної ради жінок в Перті, Східня Австралія, пропоную, щоб на цій конференції НРЖ України запропонувала, щоб наступна Генеральна асамблея у 2006 р. відбулася в Києві, на що усі погодилися. Після кількох виступів інших представників відбулася програма та вітання Марусі Бек. Виступили: Почесна голова СУ Атена Пашко, Лілія Григорович – голова СУ

і депутат Верховної Ради України, Наталка Даниленко, яка з чоловіком є спонсорами кімнати в Академії, професор Валентина Борисенко, яка працює над книжкою “Українки в історії”, що появиться за ініціативою і спонсорством подружжя Даниленків через видавничий фонд Союзу Українок Америки. Наприкінці достойна гостя Маруся Бек роздавала картки (свої портрети) та їх підписувала.

Другого дня на Конгресі відбувалися сесії на яких вручали нагороди. На одній з них виступала міністер у справах сім’ї та молоді Валентина Довженко, яка вручила одну з подяк представниці СФУЖО в ООН Ірині Куровицькій. Складаючи подяку за грамоту, я сказала, що ця грамота належить усім тим, що працювали в ООН довгі роки: Олені Процюк, Дорі Рак, Христі Навроцькій, Ользі Ставничій, Лідії Гладкій, а Надію Шмігель і Ярославу Рубель, які були присутні на Конгресі я попросила виступити, щоб поділитися подякою, присутні прийняли це оплесками.

Третій день нарад у вечірню пору учасники Конгресу ішли до пам’ятника голодомору, який стоїть перед собором св. Михаїла. Відправили Патріярхи УПЦ КП Філарет і УГКЦ Любомир Гузар соборну панахиду. Після промов викликали організації і поодиноких осіб зложити вінки. США і СУ спільно поклали вінок, який був третій з черги. На жаль, звідомлення про вінок США і СУ не згадувала преса.

Голова США взяла участь у наступних зустрічах з депутатами Верховної Ради Володимиром Литвином, головою фракції “Наша Україна” Віктором Ющенком та була на прийнятті у панства Ющенко на хуторі.

Марія Йованович з Американського посольства в Україні запросила делегатів УШ Конгресу SKU з Америки на прийняття, яке відбулося в її домі.

Відбувся „круглий стіл”, присвячений відзначенню 70-ліття голодомору в Україні 1932-33 рр. “Час говорити правду”, який підготував УККА та Науково-дослідний інститут українознавства і Міністерство освіти і науки України. На мою думку, це був один з найвартісніших „круглих столів”. Про цю частину історії повинні були почути усі присутні. Цей „круглий стіл” повинен був відбуватися на пленарній сесії. Під цю пору це ж найбільш актуальна справа для кожного українця. Молоді люди з колишніх комуністичних країн не є ознайомлені в повній мірі з цією ерою. Варто, щоб провідники нашого народу подумали над пріоритетами. Ця сесія була дуже інформативна, і варто було почути свідчення та звідомлення з різних перспектив різних часів і що діється під



Учасники „Круглого стола”.

При мікрофоні Аскольд Лозинський, перший ліворуч за столом – Патріярх Любомир Гузар.

цю пору. Виступали Патріарх УГКЦ Любомир Гузар, Іван Плющ, Дмитро Табачник, Іван Драч, Почесна голова СУ Алена Пашко, Лілія Григорович та багато інших, між ними і живі свідки. До понад 29 відчитів прислухувалися слухачі. Патріарх Любомир Гузар ствердив, що така цінна тема, а так мало зацікавлених.

Відбувся концерт для святкування 10-ої річниці УВКР, під час якого вручали грамоти. Почесну грамоту від Міністерства культури і мистецтв України за вагомий особистий внесок у створення духовних цінностей та високу професійну майстерність одержали Варка Бачинська і Ірина Куровицька.

Уважаю, що СКУ завдав велику кривду УКВР, що Конгрес відбував тоді, коли припадала 10-та річниця Української Всесвітньої Координаційної Ради у Києві. Нашим обов'язком було присвятити час для розбудови УКВР, а не щоб діаспора перебирала на той час Київ та щоб робила собі славу. Це не є здорова конкуренція поміж двома надбудовами, адже організатори УКВР, приїхавши з різних частин світу, раділи створенню на материк УКВР, до якої належатимуть усі українці, які чекали довгі і довгі роки, щоб об'єднатися з Незалежною Україною. А що тепер діється?

У Київській міській раді відбулося дуже гарне прийняття мера міста Києва О. Омельченка.

Концерт з нагоди Дня незалежності гарно пройшов і вчасно закінчився, оформлення сцени було надзвичайно цікаве. Щодо одержання білетів на різні концерти – то було дійсно фіяско. Люди бігали і питали, де їх дістати.

Парада на день Незалежності України була обмежена до виступів вількових частин, це нагадало мені час Советського Союзу. У промові Президента України прозвучали такі слова: “Пам'ятаймо слова великого українця, письменника Володимира Винниченка, якому теж довелося жити у час змін: ‘Читати українську історію треба з бромом – це одна з безпорадних історій.

Боляче перечувати, як українська нація тільки те й робила, що за весь час свого існування огризалася на всі боки. Уся історія – безперервний ряд повстань, війн, інтриг, сварок. Чи не здається, що слова Винниченка стосуються не тільки його часу”.

Вірю, що кожний з нас прийняв перебіг УІІ Конгресу СКУ в свій спосіб. Для мене залишилися такі спостереження: ми приїхали і показали, що ми зробили для України. Похвалилися, поставили вимоги до уряду України і поїхали. Цікаво, як історики оцінять цей епізод нашої діаспори.

Ірина Куровицька, голова СУА



Виставка СУА “Голодомор в Україні”.

ХРОНІКА ОКРУГИ ОГАЙО

2002 рік

ВІДДІЛ	МІСЦЕВІСТЬ	ГОЛОВА
8-ий	Парма, Огайо	Діяна Стахур-Фроберг
12-ий	Парма, Огайо	Дарія Федорів
33-ий	Парма, Огайо	Ольга Дем'янчук

В Окрузі 98 членок у трьох відділах. Відбули 7 засідань Окружної Управи.

Головою Округи була Іванна Шкарупа, яка репрезентувала Округу на загальних зборах відділів, засіданні Головної Управи в Нью-Йорку, XXVI Конвенції СУА в Сарасоті, 35-літці 12-го Відділу, 50-літці 33-го Відділу, 60-літці УПА і 100-літці Братства св. Петра і Павла – Відділу УНС. І. Шкарупа була делегаткою СУА на VIII Конгресі СФУЖО в Торонті.

Березень – місяць приєднання членства. На заклик організаційної референтки Головної Управи влаштовано “Чайний вечір”, на який запросили новоприбулих з України жінок. У висліді до 33-го Відділу вписалися 4 жінки.

Написали листи до головного прокурора Львівської області у справі побиття і пограбування Ірини Сенік. Отримали відповідь.

Червень. Зорганізували зустріч директора музею Лесі Українки в Ялті Світлани Кочерги з українською громадою Клівленду і презентацію книжки “Листи так довго йдуть ...”. Зустріч була дуже успішною, продали 39 книжок на суму 780 дол., які післали до Централі СУА. С. Кочерга оглянула Клівлендський Український музей-архів, Городи національних культур (в українській частині городу статуя Лесі Українки, погруддя Тараса Шевченка та Івана Франка), а інтерв'ю з нею прозвучало на радіохвилі „Україна”.

Жовтень. Вислали пачку книжок і журналів “Наше Життя” до села Базар Житомирської області на адресу вчительки місцевої школи і таку ж пачку до школи в Ялті на адресу голови СУ Богданни Шевчук.

Грудень. З нагоди церемонії завершення першого етапу будови Українського Музею в Нью-Йорку “Заквітчення” через Окружну Управу переслали 3,200 дол. на Будівельний Фонд Музею. Писали відповідні листи до законодавців.

8-ий ВІДДІЛ ім. АЛЛИ ГОРСЬКОЇ

Відділ налічує 17 членок. Чотири членки входять у склад Окружної Управи. Наша членка Надія Русенко веде “Світлички” 12-го і 33-го Відділів.

Для збірки грошей Відділ влаштував виставку картин і продаж книжок Василя Лопати. Вислали 3 пачки з одягом до Сестер Василянок в Івано-Франківську і 2 пачки до школи на адресу Степана Рівного. На Фонд Чорнобиля СУА склали 100 дол.

Писали листи до сенаторів і конгресменів у справі захворювань новонароджених дітей в Україні, у справі будови пам'ятника жертвам голодомору 1932-33 рр. в Україні та до Львівської прокуратури у справі побиття Ірини Сенік.

Відділ і 2 наші членки є членами Українського Музею в Нью-Йорку.

Надя Русенко,
пресова референтка 8-го Відділу.

12-ий ВІДДІЛ ім. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ

9 лютого у своїй “Світлиці” провели звітно-виборні збори. У Відділі 30 членок, присутніх було 17. Патриція Крутиголова звітувала про “Світличку” нашого Відділу, про участь дітей у відзначенні “Днів пам'яті” до річниці 11 вересня 2001 р. в Нью-Йорку. Через виховну референтуру і садочок передали до Централі СУА 870 дол. на акцію “Молоко і булочка наймолодшим школярам України” під гаслом “Діти – дітям”.

Звіт референтури Суспільної опіки Романи Мурман викликав дискусію, що є доцільним робити: відправляти пачки з уживаними речами чи передавати тільки витрачені на пересилку гроші і збільшувати, по-можливості, їх суму. Вирішили поцікавитися у одержувачів пачок.

Референтка стипендій і зв'язків звітувала, що Відділ опікується 5 студентами, виплатив до Централі 975 дол. на стипендії, що включає пожертви добровільних спонсорів – членок Відділу і не членки Володимири Краснянської.

Зворушливого та печального листа прочитала Надія Дейчаківська від родичів нашої стипендіятки Вікторії Боднарук, в родині якої 10 дітей, батько хворий і не працює, двоє молодших дітей хворобливі і кволі. Жіноцтво стурбоване долею молодого покоління, бо урядові міжусобиці не ведуть до стабілізації економіки.

Збори ухвалили додатково призначити родині нашої стипендіятки Вікторії Боднарук 100 дол.

Звітуючи про працю референтури зв'язків, Н. Дейчаківська розказала про листи на рішення прокурора Львівської області у справі побиття Ірини Сенік, лист до конгресменів у справі резолюції 3953 та інші.

У своєму звіті культурно-мистецька референтка член Екзекутиви СУА Катерина Немира розповіла, що з її участю організовано зустріч зі Світланою Кочергою та презентацію книги "Листи так довго йдуть ..."

Звіт архівної референтки Нелі Винярьської був про оформлений нею альбом "Архів Відділу за 2002 рік". З її роботою мешканці Клівленду познайомилися на святкуванні 35-го Відділу.

Звіт пресової референтки Дарії Семків був малим переліком відгуків на наші імпрези в журналі "Наше Життя" і тижневику "Свобода" та про повідомлення членок про сходини.

Господарська референтка Відділу Марія Дробнякевич свою роботу господині не хвалила. Ми і гості бачили її старанність на всіх заходах – прикрашений стіл з печивом і кавою.

Музейна референтка Люба Дармохвал розказала, що 4 сім'ї членок нашого Відділу є членами Українського Музею в Нью-Йорку.

Звіт скарбника Відділу Люби Дармохвал усіх заохотив до обговорення. Фінансовий результат – це основний успіх нашої роботи. Усі пляни за минулий рік принесли добрий прибуток.

Звіт голови Відділу Дарії Федорів узагальнив роботу усіх референтур.

Цікава ідея заступниці голови Ліді Вирсти про проведення весняного базару "Віднайдені скарби" була запросити українську громаду Клівленду до нашої світлиці. Майже кожний відвідувач був заінтересований придбати мистецький твір. Багато експонатів подарували мешканці околиці, багато принесли наші членки і, як звичайно, кожна приготувала печиво на продаж. Результатом був добрий виторг.

Наступним етапом у праці Відділу була участь у XXVI Конвенції СУА. Делегатками Відділу були Дарія Федорів, Люба Дармохвал і Катерина Немира.

Дальше – маленька літня перерва і цілком незапланована, але успішно проведена виставка-продаж українських виробів під час пікніка при церкві Покрова Пресвятої Богородиці в Пармі (адміністрація церкви дозволила для цього використати одну із кімнат). Упродовж трьох днів членки старанно працювали, а добрий виторг окрилив нас на майбутнє.

У минулому році урочисто відзначили 35-ліття заснування Відділу, про що був допис в „Нашому Житті” (листопад 2002 р.). Святкова зустріч була успішною емоційно, професійно і, звичайно, фінансово.

Традиційними вже стали листопадові виставки-вернісажі. І цього року ми мали значний успіх, багато щедрих пожертв. Особливе зацікавлення викликала картина Володимира Свириденка „Голод”.

Прибутки Відділу уможливили вчасно виплачувати фінансові зобов'язання та складати на інші цілі: акція „Молоко і булочка для наймолодших школярів України”, утримання студентів, видатки, пов'язані з участю наших членок у XXVI Конвенції СУА, допомога „Бабусям”, допомога СУ в Херсоні.

Минулий рік завершили передріздвяним обідом, на який запросили членок з родинами, а ”Бог Предвічний” панував між нами.

Грудень і січень „підганяв” нас закінчити рік звітами. Був представлений звіт Контрольної комісії, який зачитала Дарія Городиська. У своєму виступі голова Округу Іванна Шкарупа дякувала членкам за гарну роботу і наприкінці сказала: „Нехай успіхами повниться ваша праця”.

Довгий список плянів праці на майбутній рік. Наші членки уже в середніх роках, але велике бажання допомогти, хоч у малому, додає сили і енергії.

Дарія Семків-Марціновська,
пресова референтка Відділу .

33-й ВІДДІЛ ім. ЛЕСІ УКРАЇНКИ в Пармі, Ог.

У Відділі 51 членка. У звітному часі відбули 7 ширших сходин і засідань Управи.

Діяльність Відділу спрямована головним чином на гуманітарну допомогу в Україну через референтуру Суспільної опіки та Стипендійної акції.

Вислали до сиротинців 16 пачок з одягом, взуттям, лікарствами та шкільним приладдям вартістю 1,350 дол. На допомогу сиротам і "Бабусям" передали 1,000 дол. Відділ передплачує "Наше Життя" для організації „Молодь України”.

Стипендійною акцією займалися Емілія Русин і Стефа Балагутрак. Переслали 1,475 дол. для 5 стипендіятів.

Відділ зорганізував для громадянства три заходи: – різдвяну зустріч, пікнік і свято 50-ліття Відділу.

27 січня 2002 р. відбулася вже традиційна різдвяна зустріч для членок нашого Відділу та гостей. 24 лютого ширші сходи присвячені Ользі Кобилянській. Оксана Шараневич виголосила доповідь про письменницю. У травні на День матері з доповіддю виступила дружина священика Галина Ковалишин.

У вересні відзначили 95-ліття Почесної членки Відділу Емілії Воляник. У грудні – 90-ліття членки Відділу Люби Лешньовської, 80-ліття Оксани Келлер і Почесної членки Округу Іванни Шкарупи.

2 листопада урочисто відсвяткували 50-ліття діяльності 33-го Відділу. Відділ є членом Українського Музею в Нью-Йорку і щорічно висилає туди щедрий даток. Музейно-мистецьку референтуру очолюють Ірина Кашубинська і Лукія Гриців. Вони два рази в році поновлюють експонати у спеціальній шафі в Кредитівці "Самопоміч" і таким чином пропагують серед відвідувачів банку наші традиційні мистецькі ви-робки.

При Відділі існує гурток книголюбів. Наші членки Оксана Шараневич і Ніна Сікора є вчительками місцевої „Рідної школи”, деякі виступають з короткими доповідями в місцевій українській радіопрограмі. Щороку у великодньому часі членки проводять біля церков збірки на допомогу сиротам в Україні. Минулорічна збірка була 1,591 дол.

Фінансові справи зразково веде Люся Медицька, висиланням пачок віддано займаються Марія Футей і Стефа Балагутрак. Прикладною організаційною референткою була Стефа Вільшанецька, яка, незважаючи на стан здоров'я, не лише працювала плідно у Відділі, але й приєднала декілька членок.

Л. Мичковська,
пресова референтка 33-го Відділу
ім. Лесі Українки.

КОНСТРУКТИВНИЙ З'ЇЗД СУА ОКРУГИ НЬЮ-ЙОРК

22 червня ц. р. в Нью-Йорку відбувся Окружний з'їзд Союзу Українок Америки Округу Нью-Йорк, який дійсно можна назвати конструктивним. До складу президії ввійшли: Олександра Кіршак – голова, Лідія Баб'юк – секретар, Почесна членка СУА Уляна Старосольська, а також запрошені на з'їзд голова СУА Ірина Куровицька і заступниця голови зі справ організаційних Софія Геврик.

У детальних, змістовних і повних звітах референток Округу, заступниці голови Роми Шуган та голови Надії Савчук було відображено активну і кропітку діяльність Окружної Управи СУА та 16-ти Відділів, які входять до Нью-Йоркської Округу. Відрадним є те, що в працю СУА включаються все більше новоприбулі жінки з України і навіть очолюють окремі Відділи. Головою 1-го Відділу є Оля Дейнеко,

головою 125-го Відділу – Наталя Лемішка, головою 127-го Відділу – Оксана Лиховид.

До Управи Округу вибрано: Надія Савчук – голова Окружної Управи, Наталя Лемішка – заступниця голови, Маріяна Задоянна – протоколярна секретарка, Богдана Слиж – кореспондентська секретарка, Рома Шуган – скарбник.

Референтури: Олександра Крумшин – організаційна, Уляна Кекіш-Солоденко – культосвітня, Ярослава Лучечко – вільна членка, Лідія Андрусишин – виховна, Лідія Баб'юк і Володимира Біланюк – пресові, Наталія Дума – Суспільної опіки, Олександра Барабаш – музейна, Уляна Ганущак – стипендійна, Василина Дмитрик – господарська, Володимира Біланюк – вільний член, Лідія Закревська – хорунжа.

Контрольна комісія: Стефанія Косович, Анна Рак, Леся Гой.

Від „Світлички” 83-го Відділу на з’їзді передано 500 дол. на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”.

У виступах Ірини Куровицької та Софії Геврик було заторкнуто цілий ряд важливих, актуальних питань, над якими повинні працювати Відділи СУА. Своім цікавим виступом голова СУА запалила той творчий вогник, який запалав яскравим полум’ям у виступах, багатьох союзників. Основні проблеми, обговорювані у всіх виступах знайшли відображення в резолюціях з’їзду, які були прийняті одногосно і стосуються Союзу Українок Америки в цілому, тому подаємо їх повністю.

1. Зосередити увагу на приєднанні нових членок, особливо новоприбулих жінок „четвертої хвилі”.

2. У зв’язку з наближенням 60-ліття журналу „Наше Життя” сприяти поширенню його передплати в Україні та в усіх поселеннях нашої еміграції, особливо серед жіноцтва. Працювати над збільшенням Пресового Фонду влаштуванням заходів чи у формі пожертв.

3. Підтримати пропозицію голови СУА Ірини Куровицької продовжити каденцію Го-

ловної Управи СУА до 4-ох років.

4. Зосередити увагу на всебічній фінансовій підтримці Українського Музею напередодні його відкриття.

5. Активно включитися в загальногромадську акцію протесту відносно фальсифікації української історії, в тому числі Голодомору (справа Дуранте), в американській пресі:

а) у цій справі розсилати листи протесту до газети „Нью-Йорк Таймс” та до історичного каналу телебачення

б) домагатися в бібліотеках і доставляти їм доповнення книжкових матеріалів з правильними інформаціями про згадані (фальсифіковані) події.

6. Комісія ухвал пропонує переглянути і поновити форми звітування референтур та ввести методу інформаційної сітки. У міру можливості відновити семінари референток округ з референтками відділів.

7. Влаштувати імпрези для громади з метою здобуття фондів для СУА.

Лідія Баб’юк,
пресова референтка Округу Нью-Йорк.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

50-ий ВІДДІЛ СУА ім. КНЯГИНИ ОЛЬГИ, Анн-Арбор, Мі.

12 січня ц. р. Відділ відбув загальні збори, на яких було вибрано нову Управу на 2003 рік.

Управа Відділу: Оксана Стельмах – голова, Любомира Чапельська – секретарка, Стефанія Рогач – скарбник.

Референтки: Наталія Гросман – організаційна і зв’язків, Дарія Роте – культурно-освітня, Ася Гумецька – пресова, Оксана Огар – Суспільної опіки, Лідія Соя – Стипендійної акції.

Контрольна комісія – Оксана Маланчук.

Ася Гумецька,
пресова референтка.



92-ий ВІДДІЛ СУА ім. ОЛЬГИ БАСАРАБ, Менвіл, Н.-Дж.

Загальні збори Відділу відбулися 24 травня ц. р. Головою зборів була Тетяна Рішко, секретарювала Тетяна Шимків. Округну Управу репрезентувала Катерина Воловодюк. Відділ має 13 членок.

Нову Управу вибрано у такому складі: Світлана Карпій – голова, Іванна Мжиглоцька – заступниця голови, Дарія Самотулка – секретарка, Тетяна Рішко – скарбник.

Референтки: Дарія Самотулка – культурно-освітня, Оріся Вітрук і Тетяна Шимків – імпрезові.

Контрольна комісія: Стефанія Ландвїйт – голова, Анна Захарко і Марія Стрижак – членки.

Дарія Самотулка, секретарка.

НА ВИШИТОМУ РУШНИКОВІ ЦВІТЕ ДО МАТЕРІ ЛЮБОВ ...

(Відзначення Свята Матері у Нью-Йорку)



Ансамбль „Українська родина” 127-го Відділу США в Нью-Йорку.

Спостерігаючи на протязі кількох років особливості відзначення свят в Америці, можна зробити висновок, що в тутешньому середовищі святкування Дня Матері має родинний характер і зустрічають це свято мешканці Америки переважно в теплому сімейному колі. Вихідці з України усвідомлюють це свято дещо інакше – крім родинного сантименту образ Матері набуває ширшого, об’ємнішого значення і звучання (завдяки менталітету, виплеканому багатовіковою боротьбою за виживання і волю нації). Об’єднуються в цім вагомім понятті триєдино і образ рідної неньки, що породила і виростила нас і образ незабутньої Матері-Вітчизни, дорогої кожному українському серцю і на вершині цієї тріяди – образ Пречистої Діви, Матері Ісуса і заступниці нашої, до якої ми щодня звертаємось у наших молитвах.

Ото ж зібралися союзники з 1-го і 127-го Відділів США в Центрі УККА “Українська світлиця” і почали радитися – адже кілька років на долинні міста це свято громадою не відзначалося, бо, мовляв, усі святкують його в родинях. І поставили перед собою завдання – відродити це свято, повернути йому суспільне значення, запросити в гості ширшу громаду. Одним словом, відсвяткувати його по-українськи.

Ініціаторки і організаторки обох Відділів дружно об’єднали свої господарські і мистецькі зусилля напередодні такого світлого і урочистого свята. 10 травня ошатно удекорована конференційна зала УККА перетворилася на “Мамину світлицю” – портрет Божої Матері прикрашений рушником, барвисті рушники на стінах, як символ материнського благословення, яскраві соняшники на стінах нагадували всім соняшне тепло маминого дому. А щоб показати гостям таланти наших працюючих союзниць і дітей, що вчаться в мистецькій студії Центру – то навіть стін невислачило. Яскравими барвами вигравали виставки вишивок Марії Польної і декоративних робіт Вероніки Канівської (обидві з 127-го Відділу США). На протилежній стіні – цікаві художні роботи (акварель, олія, графіка) вихованок Арт-студії, якою керує член Спільки художників України Василь Барабаш.

Голова 127-го Відділу США Оксана Лиховид відкрила свято рядками поезії Кобзаря:” У нашім раї на землі нічого кращого немає, як тая мати молодая з своїм дитяточком малим”, після чого запросила до слова священника церкви Св. Юра о. Марію Дацишина, який поблагословив свято і підкреслив, що головне покликання жінки – продовження людського роду і виховання дітей згідно з християнською мораллю.



Учасниці і гості свята.

*Перший ряд ліворуч: Надія Савчук, Ірина Куровицька,
Ірена Чабан. Другий ряд: Оксана Лиховид,
Ольга Дейнеко.*

Далі Оксана Лиховид привітала почесних гостей, які завітали на свято: голову СУА Ірину Куровицьку, головного редактора журналу „Наше Життя” Ірену Чабан, голову Окружної Управи Надію Савчук Почесну членку СУА Лідію Магун, гостю з України – солістку Київського фолкльорного ансамблю ”Дивоцвіт” Клавдію Канінську, а також усіх присутніх членок 1-го і 127-го Відділів СУА, їхні родини, друзів і гостей.

Програму продовжила голова 1-го Відділу Ольга Дейнеко. Її доповідь „Молитва до Матері” пролунала як поетична ода, як надхненний гімн материнській ніжності, ласці, всеосяжній материнській любові, а також героїчному подвигу українських матерів, що для прийдешніх поколінь правлять за взірць непохитної мужності і самопожертви в ім’я свободи рідного народу.

Мистецька програма розпочалася виступами дітей. Піснями про маму привітала юна солістка Христинка Махно свою маму, членку 127-го Відділу Світлану Махно, і бабусю - членку 1-го Відділу Марію Лихач. Свою бабусю, Почесну голову 1-го Відділу Лідію Магун привітали онуки Адя і Максимко Магуни виконанням на фортепіано українських пісень.

Пісню „Молитва до Матері” (вірші і музика О. Лиховид) з глибоким почуттям виконала Вероніка Канінська, а Стефанія Лопух проспівала народну пісню „Проводжала мати сина під Крути до бою”.

Ведуча Віра Павлишин, а також наймо-

лодші учасники ансамблю „Українська родина” Наталка і Надійка Павлишини та Х. Махно продеклямували вірш „Мама дорогенька”, після чого сестрички Павлишин проспівали пісню „Мамині казки”.

Солістка ансамблю „Українська родина” Лариса Гулович емоційно проспівала пісню А. Горчинського „Росте черешня в мамі на городі”, а учениця ансамблю Марічка Кучко подарувала присутнім „Пісню про маму” молодої київської авторки Лесі Горової.

А потім прийшла черга на музичні несподіванки. Першу подарував присутнім виконавець гри на народних інструментах з власної колекції Павло Данилів – у його руках чудодійні інструменти кукали зозулькою, тьохкали соловейком, цвірінькали і щебетали, принісши слухачам чимало приемних хвилин. А веселі коломийки в супроводі дримби викликали у гостей щирі оплески.

Наступною чудовою несподіванкою було виконання відомого „Дуету Одарки і Карася” з опери Гулака Артемовського „Запорожець за Дунаєм” за участю співаків-аматорів Клавдії Канінської і Володимира Сидора.

Зворушливим епвзодом програми стало віршоване привітання дітей, які винесли кошики живих квітів під звучання ліричної мельодії пісні „Чорнобривці” і подарували по квітці всім жінкам.

Чоловічий квартет ансамблю „Українська родина” – Володимир Лихач, Ігор Павлишин, Володимир Сидор і Павло Данилів з теплим почуттям проспівали відому „Пісню про рушник” Платона Майбороди на вірші Андрія Малишка, а жіночий склад ансамблю – ліричну пісню „Виший ми, мамо сорочку”. На завершення свого виступу ансамбль у повному складі виконав українську жартівливу пісню „Посилала мене мати”.

Заключним акордом свята стало спільне виконання союзнянками 1-го і 127-го Відділів СУА разом з усіма присутніми під орудою С. Лопух українських народних пісень „Чорноморець” і „Тече річка невеличка”, а також „Многая літа” для всіх матерів і бабусь.

Тепло і сердечно, зовсім по-родинному вела програму свята і деклямувала разом з дітьми союзнянка 127-го Відділу Віра Павлишин. Акомпаньювала до всіх пісенних виступів керівник ансамблю „Українська родина” О. Лиховид. А святкову перекуску підготували невтомні

і турботливі союзьки обох Відділів – Ірена Старосольська, Слава Герльовська, Надія Хоменко, Стефанія Лопух Парасковія Сусь, Стефанія Семущак і Ганна Серант. Почесна членка СУА Леся Гой відповідала за касу при вході і дарувала гостям на згадку про свято кольорові листівки мисткині Ярослави Геруляк. Заступниця голови 127-го Відділу Леся Прадивус разом з Ольгою Дейнеко напередодні прикрасили залю вишитими рушниками та квітами і були на святі уважними і привітними господинями, що створювало приємну і теплу атмосферу.

Після завершення мистецької програми голова СУА Ірина Куровицька у своєму заключному слові дала високу оцінку змістовній і цікавій громадській імпрезі, підготованій і проведеній спільними зусиллями двої Відділів СУА і громадського Центру УККА, відзначила розмаїтість мистецької програми і експонованих у залі виставок. Голова Округної Управи СУА Надія Савчук висловила обом Відділам щире подяку за справжню естетичну насолоду від цього поетично-пісенного свята і наголосила, що поряд з дорослими виконавцями у програмі активно виступали діти, а це є особливо важливим у їх вихованні і прилученні до українського мистецтва. Н. Савчук підкреслила також той

факт, що свято Матері підготували найстаріший і найновіший Відділи Округи, що свідчить про зміцнення співпраці попередньої і нової хвиль еміграції і є запорукою зміцнення української громади.

Диякон Юрій Малаховський у своєму короткому емоційному слові пригадав про тих стреньких і німецьких мам, які нині перебувають у старечих домах на самоті. Він закликав провідати самотніх і недужих, уділити їм частку свого душевного тепла.

Ось на такій благородній і гуманній ноті завершилось Свято Матері, проведене завдяки об'єднаним зусиллям Центру УККА для ново-прибулих „Українська світлиця”, 1-го і 127-го Відділів СУА. Це свято було гарним дарунком для всіх присутніх.

А спільна акція СУА і УККА стала добрим конструктивним кроком на шляху до ще тіснішого об'єднання української громади Нью-Йорка.

Оксана Лиховид,
голова 127-го Відділу СУА,
директор Центру УККА „Українська світлиця”.

Віра Павлишин,
членка 127-го Відділу СУА.



ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

10-ий ВІДДІЛ СУА у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

Загальні збори 10-го Відділу відбулися 24 травня 2003 р. Округну Управу репрезентували Христина Хомин і Лідія Бук.

Управу Відділу вибрано у такому складі: голова Відділу Теодозія Гарасевич, заступниця голови – Галина Гомзяк, секретарка – Анна Заброцька, скарбник – Галина Утриско.

Референтки: організаційна – Наталія Мацьків, культурно-освітня – Галина Гомзяк, музейна – Євгенія Харків, пресова – Анна Кос, Суспільної опіки – Іванна Возна, господарські – Анна Матковська, Анна Вомпель, Софія Косик.

Номінаційна комісія: Надія Опушинська, Галина Гомзяк, Анна Заброцька.

Нововибрана голова Відділу Теодозія Гарасевич подякувала за довір'я і попросила всіх до дальшої співпраці.

Анна Кос, пресова референтка.

СПРОСТУВАННЯ

У „Нашому Житті” за червень ц. р. (стор. 23) у дописі „100-ий Відділ СУА в Картереті відсвяткував 35-ліття” підпис під фотографією, у 3-му рядку слід читати: ... *Другий ряд, праворуч...*

ВІДІЙШЛИ У ВІЧНІСТЬ



ОЛЬГА ГІРНА

10 серпня 2002 р. несподівана смерть забрала з наших рядів одну з основниць 82-го Відділу СУА в Нью-Йорку дорогу нам Ольгу Гірну з дому Матрай.

Народилася Ольга в Дрогобичі, де закінчила гімназію Рідної школи. Емігрувала разом з батьками до Америки і поселилася в Нью-Йорку. Тут вийшла заміж за Івана Гірного.

Була дуже активною членкою, довгі роки вела референтуру Суспільної опіки та кількарізово була головою Відділу. Брала участь у всіх заходах Відділу, Головної та Окружної Управ. При потребі часто заступала і виручала інших членок.

Її добре серце перестало битися, бо хворіла довгий час.

Пам'ять про щирю союзянку назавжди залишиться серед нас.

М. М.,
пресова референтка Відділу.



ЮЛІЯ ЮЗЮК-ВИШНЕСКА

24 квітня ц. р. померла Юлія Юзюк-Вишнеска – членка засновниця 17-го Відділу СУА ім. Олени Теліги в Маямі, Фл.

Юлія народилася 21 вересня 1914 р. в Нью-Йорку. Молодою дівчиною визначалася працьовитістю, прагнула здобути освіту.



1946 р. з чоловіком Вільямом переїхали до Маямі, де стали власниками фірми “Екскаватор”. Вільям вів машинову роботу, Юлія – підприємство. У той час в Маямі організувалася українська громада, Юлія відразу включилася у працю.

Вишнескі допомагали будувати церкву, опісля подарували для церкви кольорові вікна та ікону для іконостасу.

1952 р. жінки Маямі почали організувати СУА і тут Юлія також була першою. 2002 р., коли Відділ святкував 50-ліття, Юлія була нагороджена грамотою СУА, на жаль, не була присутня, коли голова СУА Ірина Куровицька нагороджувала особисто членок. Грамоту отримала за маму донька.

Юлія брала участь у хорах СУА і церковному, була активною у всіх заходах Відділу і фестивалях. Також працювала в американських організаціях, які займалися збиранням грошей для дитячих лікарень.

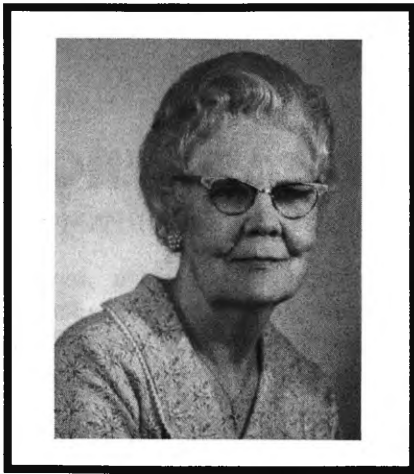
Юлія була дуже привітною.

На похоронних відправах прощалися з нею союзянки, члени громади, а від родини її внучка.

Членки СУА згадують її з великою любов'ю. Молимося за її праведну душу.

Вічна їй пам'ять!

Мирослава Тершаковець, членка 17-го Відділу СУА ім. Олени Теліги, Маямі, Фл.



КАТЕРИНА КОБАСА

На 92 році життя 13 березня ц. р. відійшла у вічність Почесна голова 26-го Відділу СУА Катерина Кобаса.

Народилася Катерина Возняк у Льорейні 18 червня 1911 р., але виростала на Лемківщині в селі Красне, куди батьки повернулися, коли їй виповнився один рік. У Красному пережили страхіття Першої світової війни. Катерина одружилася із Стефаном Кобасою, народила донечку Марійку. 1937 р. Катерина повернула до Америки й після двох років викликала до себе чоловіка з дочкою.

У жовтні 1943 р. вона стала членкою 26-го Відділу СУА, де обіймала різні посади, була 20 літ головою Відділу. Під її проводом 26-ий Відділ був одним із найактивніших Відділів Округу Дітройту. Своєю тактовністю, працьовитістю і жертвністю Катерина створювала у Відділі приємну і дружню атмосферу. За її прикладом членки радо працювали, влаштовували різні заходи: бенкети, пікніки, виставки народного мистецтва, відзначення національних річниць і т. ін.

Крім членства в СУА, Катерина належала до Сестрицтва при церкві Непорочного Зачаття Діви Марії, Клубу матерів та Товариства Лемків.

Останніх кілька років, з огляду на поганий стан здоров'я, вона не була активною в організаціях, але до кінця життя цікавилася працею Відділу й громади та щедро жертвувала на різні цілі.

Членки 26-го Відділу у глибокому смутку відпровали незаступиму й незабутню Почесну голову Катерину Кобасу на вічний спочинок.

Залишила Катерина в смутку дочку Марію Кацарос і сина Івана Кобасу з родинами, 11 внуків і правнуків.

Пам'ять про неї залишиться у наших серцях, а американська земля нехай буде її легкою. Вічна їй пам'ять!

**26-ий Відділ СУА ім. Ольги Басараб,
Дітройт.**



МИРОСЛАВА ФЕДЮК

24 березня 2003 р. після важкої недуги відійшла у вічність на 70-у році життя членка 1-го Відділу СУА в Нью-Йорку Мирослава Федюк.

Мирослава, з дому Курчова, народилася 1932 р в Прудентополі в Бразилії. Вийшла заміж за Семена Федюка і приїхала до Америки у 1975 р. Народився син Станіслав, який був великою радістю, але Мирославі прийшлося виховувати його самій, поскільки чоловік помер, коли Станіславу виповнилося 8 років.

Мирослава любила свою церкву, для якої беззастережно працювала, любила свій народ і була горда за нього, хоча народилася у Бразилії. Була готовою допомогти у будь-якій роботі для добра своїх, для користі Відділу.

У похоронних Богослуженнях 29 березня взяли участь друзі і знайомі, щоб з молитвами відпровадити бл. п. Мирославу на місце вічного спочинку на Цвинтар св. Духа у Гемтонбурзі, Нью-Йорку.

У глибокому смутку залишився син Станіслав, якому висловлюємо глибоке співчуття. Нехай Всевишній допоможе йому перенести це велике горе.

Пам'ять про нашу незабутню приятельку завжди буде з нами.

Управа 1-го Відділу СУА, Нью-Йорк.

ДОБРОДІЙСТВО

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СУА

ПОЖЕРТВИ У ЧЕРВНІ

На потреби Суспільної опіки складаю 50 дол. через 56-ий Відділ СУА.

Дарія Ломницька.

У пам'ять дорогої мами бл. п. **Вероніки Цегельської**, довголітньої членки СУА, на потреби Суспільної опіки 50 дол. склала **Надя Цегельська**, Бетлегем, Па.

У першу річницю відходу у вічність бл. п. **Ірени Моцюк**, довголітньої голови 119-го Відділу СУА, „Бабусям” в Україні 200 дол. склали членки Відділу.

О. Руденська, кореспонденційна секретарка.
М. Борковська, скарбник Відділу.

У світлу пам'ять дорогої своячки бл. п. **Марії Кузів „Бабусям”** в Україні 50 дол. склала **Ольга Руденська**.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Олени Чорної** складаю 100 дол. сиротам в Україні (через 111-ий Відділ СУА). Родині висловлюю щирі співчуття.

Аріядна Терлецька з дітьми,
голова 111-го Відділу.

У 15 річницю смерті моєї матері бл.п. **Антонії Іваночко** складаю 100 дол. сиротам в Україні.
Оксана Мостович з родиною.

У пам'ять бл. п. **Ірени Дорожинської** сиротам в Україні 100 дол. склала **Оля Гаєцька** (через 83-ій Відділ СУА).

Дарія Дроздовська,
референтка Суспільної опіки.

Замість квітів на могилу нашого дідуся **Степана Оприска** складаємо 50 дол. сиротам в Україні (через 106-ий Відділ СУА).

Ляриса і Христина Оприски.

У пам'ять моїх дорогих **Люсії і Степана Олексинів** сиротам в Україні складаю 50 дол. (через 49-ий Відділ СУА).
Анна Скибик.

У пам'ять бл. п. **Мілі Русин і Стефи Вільшанецької** сиротам в Україні 40 дол. склала (через 33-ій Відділ СУА) членка Відділу **Ліна Шедна**.

МОЛОКО І БУЛОЧКА

НАЙМОЛОДШИМ ШКОЛЯРАМ УКРАЇНИ

У десяту річницю смерті дорогої сестри **Ярослави Ірени Демянчук-Паславської** на сніданки школярам України 100 дол. склала **Оксана О. Мельникович**.

Замість квітів на могилу дорогого св. п. **Мирона Скамая** на сніданки школярам України 50 дол. (через 43-ій Відділ СУА) складає **Марійка Данилів**.

Дружині і доням **Дарці і Аді** з родинами висловлює найщиріші співчуття. **Анна Максимович**.

На сніданки школярам України складаю 50 дол. (через 56-ий Відділ СУА). **Дарія Ломницька**.

На „Молоко і булочку школярам України” 10 дол. склала **Ірена Чуміловська**.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Варка Бачинська, реф. Суспільної опіки СУА.
Романна Кекіш, скарбник

ФОНД СУА ім. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

На загальних зборах 78-го Відділу, які відбулися 23 березня ц. р. ухвалено призначити 100 дол. на Фонд СУА ім. Олени Лотоцької.

Марта Терлецька, голова Відділу.

У пам'ять бл. п. **Євфрозини і Антона Федкових** на Фонд СУА ім. Олени Лотоцької склали 100 дол. **Ярослав і Ярослава Букалевські**.

У світлу пам'ять моєї незабутньої товаришки бл. п. **Слави Томашівської-Крижанівської** складаю 50 дол. на Фонд СУА ім. Олени Лотоцької.

Мирослава Приймак.

99-ий Відділ СУА цього року проводитиме скромно ширшими сходами з перекусом 35-ліття свого існування та з цієї нагоди заздалегідь складає 1,000 дол. на Фонд репрезентації СУА.

Управа 99-го Відділу СУА.

Любомира Мокій, фінансова секретарка.

У світлу пам'ять бл. п. **д-ра Миколи Грушкевича** складаю 25 дол. (через 33-ій Відділ СУА) на потреби СУА.
Ірена Кашубинська.

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ “НАШЕ ЖИТТЯ”

ПОЖЕРТВИ ЗА ЧЕРВЕНЬ

З глибокою пошаною і любов'ю Управа і членки 47-го Відділу вітають першу голову Відділу і Почесну членку СУА мгр. Анастасію Смеречинську з 90-літнім ювілеєм і бажають:

Здоров'я доброго, віку довгого,
Настрою гарного, неба безхмарного.
Щоб роки не бігли і старість не йшла,
Щоб в серці завжди лише радість була.

З цієї нагоди склали 50 дол. на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя” і 50 дол. на потреби виховної референтури СУА.

Марія Лилак, голова Відділу.
Дора Сторожинська, секретарка.

У пам'ять моїх дорогих **Люсі і Стефана Олексинів** складаю 25 дол. на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”.

Анна Скибик.

Замість квітів на могилу бл. п. інж. **Володимира Гладкого** на Пресовий Фонд журналу склали: Українсько-Американське Товариство Сеньйорів – 100 дол., Лідія Гладка – 50 дол., інж Михайло Ковальчук – 50 дол. Разом 200 дол.

Лідія Гладка.

Замість квітів на могилу бл. п. інж. **Володимира Гладкого** складаємо 25 дол. на Пресовий Фонд журналу. Дружині Лідії і синові Адріанові з родиною висловлюємо щирі співчуття.

Надія і Реня Бігуни.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. інж. **Володимира Гладкого**, чоловіка товаришки шкільних літ, складаю 25 дол. на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя” (через 89-ий Відділ СУА). Родині висловлюю щирі співчуття.

Зеня Ковальська.

Замість квітів на могили моїх дорогих **чоловіка Василя, сина Данила, сестри Стефанії і брата Тараса** складаю 40 дол. на Пресовий Фонд журналу.

Дарія Струк Гусар.

У пам'ять **Євгенії Плєскачевської** складаю 40 дол. на Пресовий Фонд журналу. Родині висловлюю глибоке співчуття.

Леся Падковська,
секретар 28-го Відділу СУА.

У пам'ять членки 26-го Відділу бл. п. **Катерини Кобаси** складаю 25 дол. на Пресовий Фонд журналу.

Емілія Пашкевич.

Список пожертв підготувала **М. Оріся Яцусь**, адміністратор журналу „Наше Життя”.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Екзекутива СУА.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

ПОЖЕРТВИ ЗА ЧЕРВЕНЬ

Пожертви склали: 1,250 дол. – 118-ий Відділ СУА; 1,000 дол. – Anna M. Voytovich, IL., 56-ий Відділ СУА, 88-ий Відділ СУА; 600 дол. – 12-ий Відділ СУА; 450 дол. – Dr. Viktor & Dr. Betsy Desuk (86); 360 дол. – 38-ий Відділ СУА; 350 дол. – Українська Католицька церква Св. Покрови (118); 250 дол. – Іванна Горчинська (22), д-р Юрій і Мотря Сосенки, Іл.; 220 дол. - Irene Salkevych, OR; 200 дол. – Данило і Люба Більовщуки (4); 110 дол. – Тая Войтович, Юрій і Ольга Пастернаки (56); Юрій Пастернак (56), Love Rude, ОН, Станиця Дивізійників в Детройті; 100 дол. – Володимира Краснянська (12), Денис і Мирослава Стахови (65), д-р Александер Стрільбицький; 80 дол. – 36-ий Відділ СУА; 70 дол. – П. Михайлишин (36); 50 дол. – Лідія Масевич (36); John & Doreen Rudan (86); 30 дол. – Нестор Филипович; 25 дол. – Miriam Kurlak, Ксеня Кузьмич (78), Ксеня Луць (78), Ірена Новак (36), Люба Новак (36), Петро Новак (36), Христина Пацлавська (78); 27.50 дол. – Mary Ann Kulish (86); 20 дол. – Тамара Вітковицька (78), Олег Волянський, Don Grochola (36), Michael Kikcio (36), Patricia Mackiw (36), Аня Сілецька-Піаца (78), Damian Platosh, Дада Слоневська (78), Тая Терлецька (78), Христина Шипилява (78), Анна Тимець (36), Юрій і Марія Юзькови (36); 21 дол. – Рената Бігун (28); 10 дол. – Genevieve Blidy (36), Ольга Крихтяк (22), Марія Присташ (36); 5 дол. – Mike & Diane Zimmerman (36).

У ПАМ'ЯТЬ

У пам'ять найдорожчої дружини і мами бл. п. **Мілі Русин** складаємо 500 дол. на Стипендійну акцію через 33-ий Відділ СУА.

Д-р Юрій і доня Дарія Русини.

Продовження в наст. числі.



ЩО КРАЙ – ТО ЗВИЧАЙ

Довгими журавлиними ключами літо вже одлетіло у вирій. Рожевошока осінь, як справжня господиня, почала наводити лад: позолотила гаї й діброви, запросила в гості ранкову прохолоду з густими туманами.

Саме на цю пору припадає „молоде” „бабине літо”. Довкола пливе безліч сріблястих павутинок. Їхні тендітні нитки немовби нагадують – милуйтесь останнім справжнім літечком. Мине тиждень-другий, і осінь перебере свої законні повноваження.

Зрештою, селяни знають про це самі. Вони поспішають, щоб до 14 вересня повністю обсіятися озиминою. У цей день, тобто на Семена, у давнину запалювали посвіт – пристрій, яким освітлювали помешкання.

Крім того, із Семеном пов’язана ще одна урочистість. Це був перший день нового року. З прийняттям християнства новолітування перенесли з весни на осінь. Особливо урочисто це свято відзначали в Києві. У центрі міста влаштовували ялинку, запалювали свічки, і городяни цілу ніч розважалися піснями, танцями і виставами.

Але осінь по-справжньому приходила 14 жовтня, тобто на Покрову. Тому й казали: „Покрова всю землю покриває листям або снігом”, чи: „ Прийшла Покрова – висохла діброва”. Під цю пору хлібороби мусили повністю завершити всі польові роботи. У селах повсюди лаштувалися до весілля, а молодь збиралася на вечорниці.

Із середини жовтня сільські мешканці організовували різноманітні свята. Серед найцікавіших дійств було свято першого снігу, або зустріч зими. У кожному селі його проводили по-своєму. Окремо збиралися в гурти дорослі і діти. Серед ряджених були осінь і зима. Як правило, зима перемагала.

Осінь вважалася порою статків. Недаремно ж мовиться: „Хто навесні не байдикує, той восени не голодує”. Воно й справді так, адже засіки наповнені новим урожаєм, удосталь свіжих овочів і фруктів. Але якою багатою не була б осінь, зима та весна її осиротять. Тому завбачливі господарі керувалися правилом: „Восени будь щедрим, а взимку ошадливим”. Та все ж найточніше таке прислів’я: „Берися до роботи, бо як зима прийде, хоч і схочеш узятися, та не візьмеш!”.

Що б там не було, але осінь багата всім.

За В. Скуратівським.



Ганна ЧЕРІНЬ

ГОРОБЦІ

Горобці жили під дахом,
Множились, на страх комахам,
І жилось їм задовільно,
Тільки взимку не привільно.

Бачать – інші мудрі птиці
Восени для заграниці
Покидають цю солому,
А весною – знов додому.

Горобці також не згодні
Взимку мерзнути голодні.
– Для життя, а не для втіхи
Ми покинем рідні стріхи.
Подамося на край світа,
Наймося там досита
Й навесні в свою солому
Повернемося додому.

Довго-довго ледь летіли,
Крила втомлені боліли ...
Але ось чужі краї,
Всі птахи тут не свої ...
Небезпечні звірі хижі
Нас вистежують для їжі!

Якось вижили. Ховались,
Від напасти врятувались,
Та й звили собі гніздечко
Біля ферми недалечко.

Довелося посидіти,
Поки вилупились діти.
Діти жваві, ненаситні,
Люблять їсти зерна житні
І щебечуть по-чужому –
І не хочуть вже додому.

– Ми тут лишимось. Фіть-фіть!
Ви собі самі летіть!
Сліпота вже очі вкрила,
Погубили пера крила –
Та нічого, це не горе,
Якось перекриєм море,
Бо нас кличе рідна стріха,
В ній на старість нам потіха.



Ледве-ледве долетіли ...
Крила зламані боліли ...
– Як тут гарно, як чудово!
Ми життя почнемо знову!

А в гнізді, в старім дворі,
Вже нові господарі.
Ані сіна. ані листя ...
– Тут для вас немає місця!
Де ж бо ви тинялись досі?
Ніжились на хмарочосі?
Їли з медом шоколяд?
То летіть туди назад,
Бо останні ваші пера
Вискубаємо тепера!

Полетіли бідолахи,
перекинчики – невдахи,
Через море-океани,
Вітровії – гурагани,
В чужину свою стару ...
Може долетять? ...
Кру-кру...

United States Postal Service

Statement of Ownership, Management, and Circulation

1. Publication Title
OUR LIFE

2. Publication Number
4 1 4 - 6 6 0

3. Filing Date
Sept. 2003

4. Issue Frequency
Monthly except August

5. Number of Issues Published Annually
11

6. Annual Subscription Price
\$30.00

7. Complete Mailing Address of Known Office of Publication (Not printer) (Street, city, county, state, and ZIP+4)
OUR LIFE 203 Second Avenue, New York, NY 10003
Contact Person
Natalia Dume
Telephone
212-533-4646

8. Complete Mailing Address of Headquarters or General Business Office of Publisher (Not printer)
Ukrainian National Womens League of America, Inc. 203 Second Avenue, New York, NY 10003

9. Full Name and Complete Mailing Address of Publisher, Editor, and Managing Editor (Do not leave blank)
Publisher (Name and complete mailing address)
Ukrainian National Womens League of America, Inc. 203 Second Avenue, New York, NY 10003
Editor (Name and complete mailing address)
Irena Chaban 203 Second Avenue, New York, NY 10003
Managing Editor (Name and complete mailing address)
Ukrainian National Womens League of America, Inc. 203 Second Avenue, New York, NY 10003

10. Owner (Do not leave blank. If the publication is owned by a corporation, give the name and address of the corporation immediately followed by the names and addresses of all stockholders owning or holding 1 percent or more of the total amount of stock. If not owned by a corporation, give the names and addresses of the individual owners. If owned by a partnership or other unincorporated firm, give its name and address as well as those of each individual owner. If the publication is published by a nonprofit organization, give its name and address.)
Non Profit Organization, No Stockholders
Complete Mailing Address

11. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages, or Other Securities. If none, check box None
Complete Mailing Address

12. Tax Status (For completion by nonprofit organizations authorized to mail at nonprofit rates) (Check one)
 Has Not Changed During Preceding 12 Months
 Has Changed During Preceding 12 Months (Publisher must submit explanation of change with this statement)

PS Form 3526, October 1999

13. Publication Title
OUR LIFE

14. Issue Date for Circulation Data Below
AUGUST, 2003

15. Extent and Nature of Circulation

Total Number of Copies (Net press run)	Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date
a. Total Number of Copies (Net press run)	2838	2838
b. Paid and/or Requested Circulation (Sum of 15c. and 15d.)	2838	2838
15c. Paid and/or Requested Circulation (Sum of 15c. (1), (2), (3), and (4))	2838	2838
15d. Free Distribution Outside the Mail (Carriers or other means)	00	00
15e. Free Distribution Through the Mail (Carriers or other means)	25	25
f. Total Free Distribution (Sum of 15d. and 15e.)	00	00
g. Total Distribution (Sum of 15c. and 15f.)	2838	2838
h. Copies not Distributed	35	35
i. Total (Sum of 15g. and h.)	2928	2928
j. Percent Paid and/or Requested Circulation (15c. divided by 15g. times 100)	98.96%	98.96%

16. Publication of Statement of Ownership
 Publication required. Will be printed in the Sept ember, 2003 issue of this publication. Publication not required.

17. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner
Irena Chaban
Date
September 30, 2003

I certify that all information furnished on this form is true and complete. I understand that anyone who furnishes false or misleading information on this form or who omits material or information requested on the form may be subject to criminal sanctions (including fines and imprisonment) and/or civil sanctions (including civil penalties).

Instructions to Publishers

- Complete and file one copy of this form with your postmaster annually on or before October 1. Keep a copy of the completed form for your records.
- In cases where the stockholder or security holder is a trustee, include in items 10 and 11 the name of the person or corporation for whom the trustee is acting. Also include the names and addresses of individuals who are stockholders who own or hold 1 percent or more of the total amount of bonds, mortgages, or other securities of the publishing corporation. In item 11, if none, check the box. Use blank sheets if more space is required.
- Be sure to furnish all circulation information called for in item 15. Free circulation must be shown in items 15d, e, and f.
- Item 15h. Copies not Distributed, must include (1) newsstand copies originally stated on Form 3541, and returned to the publisher, (2) estimated returns from news agents, and (3) copies for office use, leftovers, spoiled, and all other copies not distributed.
- If the publication had Periodicals authorization as a general or requester publication, this Statement of Ownership, Management, and Circulation must be published; it must be printed in any issue in October or, if the publication is not published during October, the first issue printed after October.
- Item 16, indicate the date of the issue in which this Statement of Ownership will be published.
- Item 17 must be signed.

Failure to file or publish a statement of ownership may lead to suspension of Periodicals authorization.

PS Form 3526, October 1999 (Reverse)

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНА ГОЛОВА СУА
Анна Кравчук

Ірина Куровицька — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Марія Томоруг
Софія Геврик

Оксана Фаріон

Мотря Восвідка-Слоневська

Марта Данилюк
Христина Ярема
Надія Цвях
Меланія Грибович
Катерина Немира
Марта Богачевська-Хом'як
Ірина Стецьків

РЕФЕРЕНТУРИ

Варка Бачинська
Катерина Івасишин
Марія Пазуняк
Марія Полянська
Ольга Тритяк
Марта Яросевич

— 1-ша заступниця голови
— 2-га заступниця голови для справ організаційних
— 3-тя заступниця голови для справ культури
— 4-та заступниця голови для справ зв'язків
— протоколярна секретарка
— англомова секретарка
— фінансова секретарка
— скарбник
— для справ преси
— вільний член
— вільний член

— суспільної опіки
— виховна
— музейна
— стипендій
— архівальна
— екології

Ірена Чабан — головний редактор журналу "Наше Життя"
Тамара Стадниченко — редактор англомовної частини журналу

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Лідія Казевич — Дітройт
Христина Хомин-Іжак — Філадельфія
Надія Савчук — Нью-Йорк
Марта Стасюк — Північний Нью-Йорк
Катерина Воловодюк — Нью-Джерзі
Іванна Шкарупа — Огайо
Любомира Калін — Чикаго
Зоряна Мишталь — Нова Англія
Маріянна Заяць — Центральний Нью-Йорк
Уляна Глинська — зв'язкова віддалених відділів

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич — голова
Лідія Закревська — член
Надія Шмігель — член
Рената Заяць — заступниця
Христина Мельник — заступниця

Оксана Скипакевич Ксенос — парламентарист

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENT
Anna Krawczuk

Iryna Kurowyckyj — President

EXECUTIVE COMMITTEE

Maria Tomorug
Sophia Hewryk
Oxana Farion
Motria Voyevodka-Sloniewsky
Marta Danyluk
Christina M. Jarema
Melania Hrybowych
Nadia Cwiach
Kateryna Nemyra
Martha Bohachevsky-Chomiak
Irena Stecki

— 1-st Vice President
— 2nd VP — Membership
— 3rd VP — Culture
— 4th VP — Public Relations
— Recording Secretary
— Corresponding Secretary (engl.)
— Treasurer
— Financial Secretary
— Press
— Member-at-Large
— Member-at-Large

STANDING COMMITTEES

Barbara Bachynsky
Katherine Iwasyshyn
Maria Pazuniak

Maria Polanskyj
Olga Trytyak
Marta Jarosewicz

— Social Welfare Chairwoman
— Education Chairwomen
— Art/Museum Chairwoman
— Scholarship/Student Sponsorship Program Chairwoman
— Archives Chairwoman
— Ecology Chairwoman

Ірена Чабан — Editor-in-Chief "Our Life"
Тамара Стадниченко — English editor "Our Life"

REGIONAL COUNCILS

Lydia Kazewych — Detroit
Christine Chomyn-Izak — Philadelphia
Nadia Sawczuk — New York City
Martha Stasiuk — New York - North
Kateryna Volovodiuk — New Jersey
Iwanna Shkarupa — Ohio
Lubomyra Kalin — Chicago
Zoryana Mishtal — New England
Mary-Ann Zajac — New York - Central
Uljana Hlynsky — Liaison for Branches-at-Large

AUDITING COMMITTEE

Joanna Ratych — Chairwoman
Lidia Zakrewsky — Member
Nadia Shmigiel — Member
Renata A. Zajac — Alternate
Christine Melnyk — Alternate

Оксана Скупакевич Ксенос — Parliamentarian

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS:

Електронна пошта / e-mail: unwla@unwla.org
Website: www.unwla.org

203 Second Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 533-4646; Fax: (212) 533-5237

Адміністратор бюро — **Наталія Дума**
Office administrator — **Natalia Duma**

Години урядування: від 10:00 до 4:00 по пол.

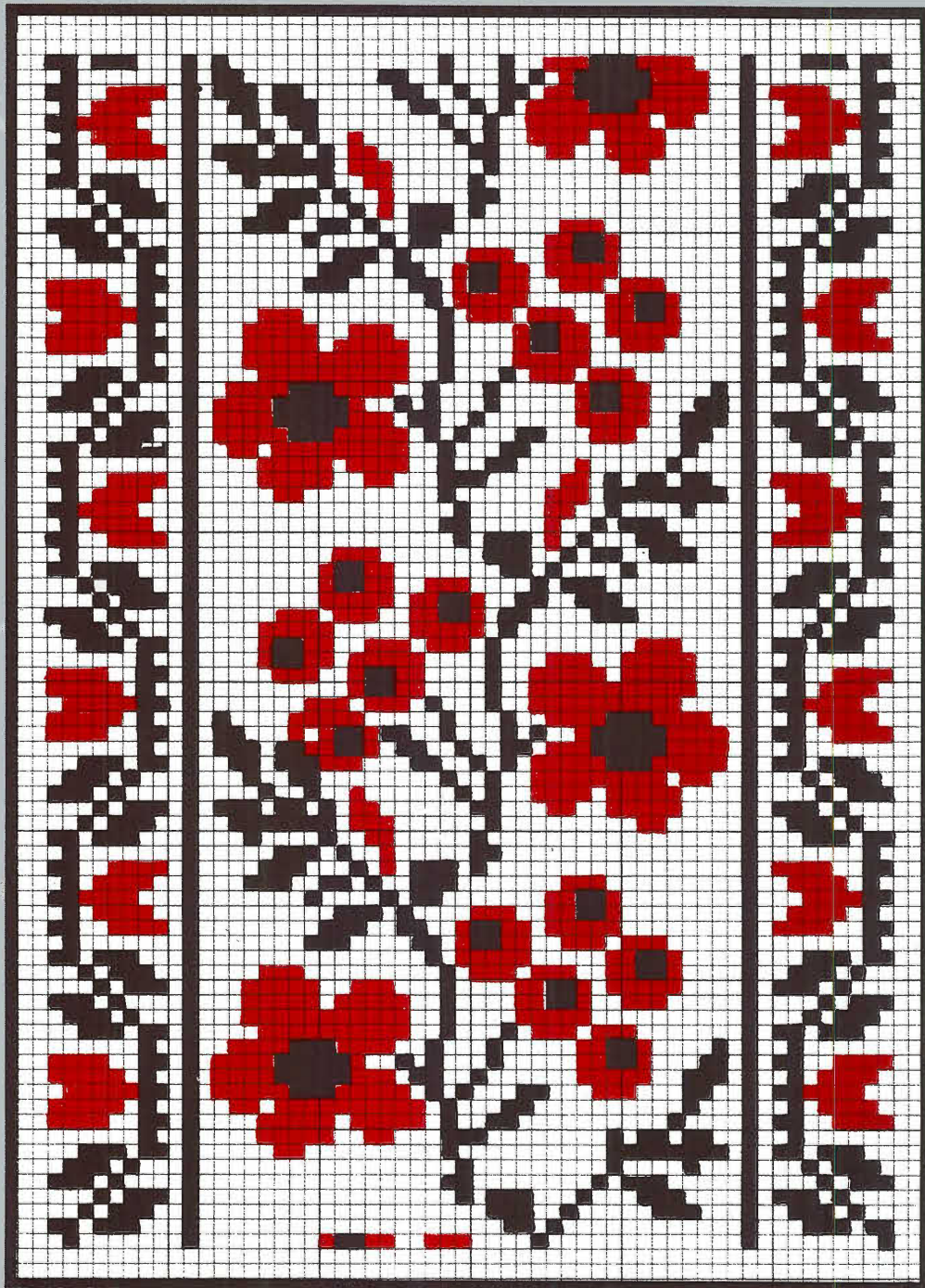
СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

171 Main Street, P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Tel.: (732) 441-9530; Fax: (732) 441-9377
Maria Polanskyj, Chair

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

203 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 228-0110 Fax (212) 228-1947

E-mail: info@ukrainianmuseum.org
Website: www.ukrainianmuseum.org



*Взір із села Жерники, Холмщина (тепер територія Польщі)
кінець XIX – поч. XX ст.*